

Οδηγός Επαγγέλματος

Τεχνολόγου Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Λάρισα 2007

Σύνταξη Οδηγού:

Δρ Γεώργιος Μπλάνας

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων ΤΕΙ Λάρισας

Συντονισμός αξιολόγησης και έκδοσης Οδηγών Επαγγελματιών:

Δρ.Αγγελος Τζαχάνης

Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μηχανολογίας

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου: «Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λάρισας – Β΄Φάση »

Τίτλος έργου:

«Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λάρισας - Β΄ Φάση»

Υπόέργο:

«Σύνταξη Οδηγού Επαγγελματιών του ΤΕΙ Λάρισας»

Το Έργο ««Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λάρισας - Β΄ Φάση» υλοποιείται στα πλαίσια του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (75%) και Εθνικούς Πόρους (25%).

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Copyright © 2007 Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ – Λάρισας

Τ.Κ: 41110, Λάρισα

Τηλ: 2410618098 – 2410684418

Fax: 2410611995

URL: <http://www.career.teilar.gr>

E-mail: career@teilar.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	5
2.1 Περιεχόμενα του Οδηγού	6
3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ. 7	7
3.1 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Λάρισας	7
3.1.1 Τυποποίηση Προγράμματος	7
3.1.2 Δομή του Προγράμματος	8
3.1.3 Ανάλυση Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών	13
4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	15
4.1 Επαγγελματικά Δικαιώματα - Νομοθεσία	17
4.2 Απασχόληση στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα	18
4.2.1 Γενικά	18
4.2.2 Στέλεχος της Δημόσιας Διοίκησης	19
4.2.3 Στέλεχος Δ.Ε.Κ.Ο. και Ο.Τ.Α.	20
4.3 Απασχόληση στον Ιδιωτικό Τομέα	20
4.3.1 Απασχολησιμότητα	20
4.3.2 Τυπικές Απαιτούμενες Γνώσεις - Δεξιότητες	22
4.3.3 Πηγές Πληροφόρησης για Εύρεση Εργασίας	23
4.4 Αυτοαπασχόληση - Επιχειρηματικότητα	24
4.4.1 Ίδρυση Μικρής Επιχείρησης	24
4.5 Διεθνείς Προοπτικές	25
5. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	27
6. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	30
7. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	32
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	33
9. AN EXTENDED ENGLISH SUMMARY OF THE DEPARTMENT	34
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Προγράμματα Σπουδών Διοίκησης Επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι.....	44
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Διαδικασίες ίδρυσης Μικρής-Μεσαίας Επιχείρησης	54
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III - Χρήσιμες Διευθύνσεις για πληροφόρηση	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - Γραφεία Διασύνδεσης ΤΕΙ	66

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η σύνταξη του παρόντος Οδηγού Επαγγέλματος Τεχνολόγου Διοίκησης Επιχειρήσεων έχει σαν στόχο την ενημέρωση για τις ευκαιρίες και τις προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης και εξέλιξης των πτυχιούχων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι.

Τα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων αποτελούν μία από τις παραδοσιακές και δημοφιλέστερες κατευθύνσεις σπουδών διεθνώς και καλύπτουν τις διαχρονικές ανάγκες κάλυψης των θέσεων εργασίας που αντιστοιχούν στα διοικητικά στελέχη των οργανισμών του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Πτυχιούχοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. εξελίσσονται ισότιμα με τους πτυχιούχους των Πανεπιστημίων του εσωτερικού και του εξωτερικού στις ανώτερες βαθμίδες της διοικητικής ιεραρχίας του δημοσίου τομέα και επίσης κατέχουν ηγετικές θέσεις στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας, ενώ πολλοί πτυχιούχοι σταδιοδρομούν σε θέσεις ευθύνης στο εξωτερικό.

Πολλοί πτυχιούχοι άλλων ειδικοτήτων των Πανεπιστημίων, των Τ.Ε.Ι και των Στρατιωτικών Σχολών που ήδη υπηρετούν σε ζηλευτές θέσεις του δημόσιου τομέα, επιλέγουν να καταταγούν στα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. ώστε να αποκτήσουν τη δυνατότητα εξέλιξης σε ανώτερες διοικητικές θέσεις και να επιτύχουν ταυτόχρονα και την αύξηση των αποδοχών τους. Επίσης πολλοί κατατασσόμενοι πτυχιούχοι άλλων ειδικοτήτων που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα ανακαλύπτουν ότι ο σημαντικότερος παράγοντας επιτυχίας μιας επιχείρησης είναι η βελτίωση των διαδικασιών διοίκησής της. Πέραν της ωφελιμιστικής διάστασης που εκτείνεται ακόμη και στην διαχείριση των προσωπικών υποθέσεων των ατόμων, υπάρχει και η διάσταση της ικανοποίησης που έχει ο σπουδαστής από τη μελέτη του περιεχομένου των διδασκόμενων μαθημάτων. Οι διδασκόμενες γνώσεις είναι ευχάριστες και άμεσα αναγκαίες και χρήσιμες σε όλες τις εκφάνσεις της οικονομικής, κοινωνικής, και της προσωπικής ζωής μας.

Το πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. δίνει όλα τα δικαιώματα ενός προπτυχιακού τίτλου ανώτατης εκπαίδευσης στην εξειδίκευση της Διοίκησης Επιχειρήσεων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και πέραν των προοπτικών της άμεσης ένταξης στην αγορά εργασίας αποτελεί διαβατήριο για την περαιτέρω συνέχιση των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι) δημιουργήθηκαν με κύριο στόχο να καλύψουν τα κενά στην αγορά εργασίας. Τα υποχρεωτικά εργαστήρια και ο θεσμός της πρακτικής άσκησης μαζί με το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης συνέβαλαν στην καταξίωση των αποφοίτων που έχει από καιρό επιτευχθεί. Τα Τ.Ε.Ι. αποτελούν αυτοδιοικούμενα Ν.Π.Δ.Δ και ανήκουν από το 2001 στην ενιαία Ανώτατη Εκπαίδευση. Η αποστολή του κάθε τμήματος των Τ.Ε.Ι. είναι να διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες, στους πτυχιούχους του ώστε να μπορύν να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά σε όλους στους τομείς του γνωστικού αντικείμενου του. Τα τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι από τα πρώτα που δημιουργήθηκαν και έχουν κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα ενώ οι πολυάριθμοι πτυχιούχοι του έχουν ενσωματωθεί και διακρίνονται σε όλα τα σημεία του κοινωνικού και οικονομικού ιστού της χώρας.

Σκοπός του παρόντος Οδηγού Επαγγέλματος είναι να αποτελέσει ένα ενημερωμένο και σύγχρονο εργαλείο πληροφόρησης σχετικά με τα θέματα που αφορούν την επαγγελματική εξέλιξη και σταδιοδρομία των πτυχιούχων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) της χώρας μας.

Για το σκοπό αυτό ο οδηγός περιλαμβάνει αφενός μεν τη νομοθεσία που καθορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων και αφετέρου την περιγραφή των προοπτικών επαγγελματικής απασχόλησης και εξέλιξής τους.

Η σύνταξη του παρόντος οδηγού βασίστηκε στη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με την επαγγελματική προοπτική των πτυχιούχων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων στο ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και τις δυνατότητες συνεχούς επιμόρφωσης και συνέχισης των σπουδών σε μεταπτυχιακά προγράμματα.

2.1 Περιεχόμενα του Οδηγού

Η παρούσα έκδοση του Οδηγού περιλαμβάνει

- την περιγραφή ενός τυπικού προγράμματος σπουδών ενός τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (Δ.Ε.). Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιείται το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Δ.Ε. του Τ.Ε.Ι. Λάρισας. Τα προγράμματα σπουδών όλων των τμημάτων Δ.Ε. των Τ.Ε.Ι. της χώρας παρουσιάζεται στο παράρτημα Ι.
- την περιγραφή του επαγγέλματος του πτυχιούχου των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων
- τη νομοθεσία που κατοχυρώνει αποκλειστικά τα επαγγελματικά δικαιώματα στη συγκεκριμένη κατηγορία πτυχιούχων
- τις ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα
- τι δυνατότητες εύρεσης εργασίας στον ιδιωτικό τομέα και τις προοπτικές αυτοαπασχόλησης
- τις συμπληρωματικές επιθυμητές γνώσεις και δεξιότητες που βελτιώνουν το προφίλ και την απασχολησιμότητα των αποφοίτων και τις προσφερόμενες δυνατότητες συμπληρωματικής κατάρτισης, εκπαίδευσης και μεταπτυχιακών σπουδών

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στις επόμενες παραγράφους περιγράφεται η δομή του πρόσφατα αναθεωρηθέντος προγράμματος σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Λάρισας στο οποίο υπηρετεί ο συγγραφέας. Τα προγράμματα σπουδών όλων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.

Τα τμήματα έχουν την ευχέρεια να αναθεωρούν και να βελτιώνουν περιοδικά το πρόγραμμα σπουδών τους λαμβάνοντας υπόψη τους την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία

3.1 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Λάρισας

Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος αναθεωρήθηκε το 2007. Η δομή του προγράμματος παρέχει γνώσεις και δεξιότητες στα ακόλουθα επιστημονικά πεδία:

1. Διοίκησης, Διαχείρισης, Στρατηγικής
2. Οικονομικών, Νομοθεσίας, Λογιστικής, Έρευνας αγοράς
3. Ποσοτικών μεθόδων και Πληροφορικής
4. Άλλων χρήσιμων πεδίων υποστήριξης όπως των ξένων γλωσσών

Τα τρία πρώτα αντιστοιχούν τους επιστημονικούς τομείς του τμήματος, ενώ το τέταρτο καλύπτεται από το τμήμα Ξένων Γλωσσών του ΤΕΙ Λάρισας.

3.1.1 Τυποποίηση Προγράμματος

Η γενική τάση διεθνώς στα προγράμματα σπουδών είναι η τυποποίηση των μαθημάτων από πλευράς ωρών διδασκαλίας ανά εβδομάδα και πιστωτικών μονάδων ώστε να είναι δυνατή η ανταλλαγή σπουδαστών μεταξύ ιδρυμάτων και η ευκολότερη αναγνώριση των τίτλων στην κοινή ευρωπαϊκή αγορά. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο το τετράωρο είναι η συνήθης τυποποίηση. Η συνήθης κατηγοριοποίηση των μαθημάτων ανάλογα με το είδος της διδασκαλίας είναι τα θεωρητικά (3+1 ή 3+2 ή 2+2 ή 2+3 ήτοι 3 ώρες θεωρία και 1 ώρα πρακτική άσκηση ή 3 ώρες θεωρία και 2 ώρες πρακτική άσκηση ή 2+2, ήτοι 2 ώρες θεωρία και 2 ή 3 ώρες πρακτική άσκηση), τα μικτά (2-2 ή 3-2, 2-3, 1-4 ήτοι 1 ώρα θεωρία και 4 ώρες εργαστήριο, 3 ώρες θεωρία και 2 ώρες εργαστήριο ή 2 ώρες θεωρία και 3 ώρες εργαστήριο) και τα αμιγώς εργαστηριακά (0-4 ή 0-5, ήτοι καμία ώρα θεωρία και 4 ή 5 ώρες εργαστήριο).

Τα μαθήματα χαρακτηρίζονται με τα αρχικά Δ, Ο και Π και έναν κωδικό μαθήματος. Τα αρχικά Δ, Ο και Π αντιστοιχούν στους τομείς [1] Διοίκησης, [2] Οικονομικών και Δικαίου και [3] Ποσοτικών Μεθόδων και Πληροφορικής. Τα μαθήματα που ανήκουν σε άλλα τμήματα χαρακτηρίζονται με τον κωδικό των μαθημάτων των αντίστοιχων τμημάτων και η περιγραφή τους γίνεται από τα αντίστοιχα τμήματα. Για τα Αγγλικά ή άλλη ξένη γλώσσα χρησιμοποιείται ο κωδικός Ξ (Ξένη Γλώσσα).

Τα μαθήματα στα προγράμματα σπουδών των Τ.Ε.Ι. διακρίνονται συνήθως σε τρεις κατηγορίες: Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΓΥ), που είναι όλα υποχρεωτικά, Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΕΥ) που είναι όλα υποχρεωτικά, και Μαθήματα Ειδικότητας που μπορεί να είναι υποχρεωτικά (Ε) ή κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (ΕΕΥ). Πέραν τούτων υπάρχει η δυνατότητα στους σπουδαστές να παρακολουθούν προαιρετικά μαθήματα ειδικότητας (ΠΕ) που μπορεί να αποτελούνται από το θεωρητικό μέρος των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών του τμήματος ή από το θεωρητικό μέρος μαθημάτων άλλων τμημάτων. Ο βαθμός των προαιρετικών μαθημάτων δεν συνυπολογίζεται στον βαθμό πτυχίου.

3.1.2 Δομή του Προγράμματος

Στην πρώτη κατηγορία Μαθημάτων Γενικής Υποδομής (ΓΥ), που είναι όλα υποχρεωτικά, εντάσσονται τα ακόλουθα μαθήματα:

1. *Αγγλική Ορολογία I (3+1)*
2. *Αγγλική Ορολογία II (3+1)*
3. *Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων I (3+1)*
4. *Εισαγωγή στην Πληροφορική (2-2)*
5. *Οικονομική I (2+2)*
6. *Μάρκετινγκ I (2+2)*
7. *Λογιστική I (2+2)*
8. *Οικονομικά Μαθηματικά ((2+2)*
9. *Επιχειρησιακές Επικοινωνίες (2-3)*
10. *Στατιστική I (2-2)*
11. *Αστικό Δίκαιο (3+1)*
12. *Εργατικό Δίκαιο (3+1)*

Στην δεύτερη κατηγορία Μαθημάτων Ειδικής Υποδομής (ΕΥ) που είναι όλα υποχρεωτικά, εντάσσονται τα ακόλουθα μαθήματα:

1. Οικονομική II (2+2)
2. Στατιστική II (2-2)
3. Λογιστική II (2+2)
4. Κοστολόγηση (3+2)
5. Επιχειρησιακή Έρευνα (2+2)
6. Σύγχρονο Λογισμικό Οργάνωσης Γραφείου (1-4)
7. Βάσεις δεδομένων (2-2)
8. Συστήματα Ελέγχου και Διασφάλισης Ποιότητας (3+2)
9. Εμπορικό Δίκαιο (3+1)
10. Διοικητικό Δίκαιο & Δημόσια Διοίκηση (3+1)
11. Εκπόνηση Επιχειρηματικών Σχεδίων (3+2)
12. Δημόσια Οικονομία και Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις (3+1)

Στην τρίτη κατηγορία των μαθημάτων ειδικότητας (E) εντάσσονται τα ακόλουθα μαθήματα:

1. Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων II (3+1)
2. Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού (3+2)
3. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης(2-3)
4. Εφαρμογές Μηχανογραφημένης Λογιστικής (1-4)
5. Λογιστική Εταιρειών (1+3)
6. Φορολογική Λογιστική (2+3)
7. Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (3+2)
8. Διαχείριση Έργων (2-3)
9. Διοίκηση Παραγωγής (3+2)
10. Χρηματοδοτική Διοίκηση (3+2)
11. Σεμινάριο Τελειοφοίτων (1-4)
12. Πτυχιακή Εργασία (2+18)
13. Ευρωπαϊκό Δίκαιο – Διεθνείς Οργανισμοί (3+1)
14. Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (3+1)
15. Μάρκετινγκ II (3+2)
16. Εφοδιαστική (3+2)
17. Εφαρμογές Βάσεων Δεδομένων (2-3)
18. Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων (2-3)
19. Δημόσιες Σχέσεις (3+2)
20. Στρατηγική Διοίκησης Επιχειρήσεων (3+2)

Τα πρώτα 12 μαθήματα ειδικότητας (Ε) είναι υποχρεωτικά - το δωδέκατο είναι η πτυχιακή εργασία με αριθμό μαθήματος 12.

Τα τελευταία (13-20) μαθήματα ειδικότητας είναι κατ' επιλογήν υποχρεωτικά (ΕΕΥ), ήτοι οι σπουδαστές επιλέγουν μόνον τα τέσσερα από αυτά σαν μέρος των 40 μαθημάτων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου τους.

Οι σπουδαστές έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν ως μαθήματα προαιρετικά επιλογής (ΠΕ) [1] προπαρασκευαστικά μαθήματα Αγγλικής γλώσσας που προσφέρει το Τμήμα Ξένων Γλωσσών πριν από την επιλογή των υποχρεωτικών μαθημάτων ορολογίας, το θεωρητικό μέρος των υπολοίπων τεσσάρων κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων που δεν επέλεξαν σαν ΕΕΥ και το θεωρητικό μέρος μαθημάτων που προσφέρονται από άλλα τμήματα. Τον κατάλογο προαιρετικών μαθημάτων τον προτείνει κάθε έτος η Γενική Συνέλευση του τμήματος. Τα προαιρετικά μαθήματα αναγράφονται στην αναλυτική βεβαίωση βαθμολογίας αλλά δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου.

Κατά τη διάρκεια της φοίτησης τους οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν προγράμματα σπουδών αντιστοίχων τμημάτων άλλων Πανεπιστημίων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε) για διάρκεια ενός ή δύο εξαμήνων. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μέσα στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus.

Επίσης, για την εξυπηρέτηση των σπουδαστών ERASMUS προτείνονται και διεξάγονται μαθήματα σε μια ξένη γλώσσα (κυρίως στην αγγλική) τα οποία μπορούν να παρακολουθούν και οι σπουδαστές του ιδρύματος.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι 36, ήτοι: τα δώδεκα ΓΥ, τα δώδεκα ΕΥ και τα πρώτα δώδεκα Ε. Το σύνολο των μαθημάτων που διδάσκονται υποχρεωτικά οι σπουδαστές είναι 40. Πέραν των 36 υποχρεωτικών συμπληρώνονται με τέσσερα μαθήματα ειδικότητας κατ' επιλογήν υποχρεωτικών (ΕΕΥ) εκ των οκτώ προσφερομένων. Τέλος, οι σπουδαστές μπορούν να επιλέξουν το θεωρητικό μέρος των υπολοίπων τεσσάρων ΕΕΥ σαν μαθήματα προαιρετικά επιλογής (ΠΕ) χωρίς να προσμετρώνται στο βαθμό πτυχίου.

Με βάση τα παραπάνω, η κατανομή των μαθημάτων στα πρώτα επτά εξάμηνα παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί στην επόμενη σελίδα.

Στα πρώτα 4 εξάμηνα (1^ο,2^ο,3^ο,4^ο) διδάσκονται 6 μαθήματα των 5 διδακτικών μονάδων ανά εξάμηνο, στα τρία επόμενα εξάμηνα (5^ο,6^ο,7^ο) διδάσκονται 5 μαθήματα των 6 διδακτικών μονάδων ανά εξάμηνο και στο τελευταίο (8^ο) εξάμηνο προβλέπεται η συγγραφή της πτυχιακής εργασίας που ισοδυναμεί με 12 διδακτικές μονάδες, και η διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης που ισοδυναμεί με 18 διδακτικές μονάδες.

Στα προγράμματα σπουδών των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. απαντώνται διαφοροποιήσεις. Για το σκοπό αυτό παρατίθενται τα προγράμματα σπουδών όλων των υπάρχοντων τμημάτων της χώρα που έχουν δημοσιευμένο μέχρι την 31/10/2007

(ημερομηνία παράδοσης του παρόντος οδηγού) το πρόγραμμά τους στο διαδίκτυο. Τα προγράμματα παρατίθενται στο παράρτημα II με την μορφή που απαντώνται στις αντίστοιχες ιστοσελίδες όπου ευρέθησαν.

Επίσης, σημαντικό στοιχείο είναι ότι τα προγράμματα σπουδών δεν είναι στατικά και τα τμήματα έχουν το δικαίωμα να τα αλλάζουν ώστε να αντικατοπτρίζουν τις διεθνείς εξελίξεις. Πολλά από τα προγράμματα έχουν αλλαχτεί πρόσφατα και σε άλλα οι αλλαγές βρίσκονται στη φάση προγραμματισμού ή σε εξέλιξη.

	Εξάμηνο 1	Εξάμηνο 2	Εξάμηνο 3	Εξάμηνο 4	Εξάμηνο 5	Εξάμηνο 6	Εξάμηνο 7
1	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ι	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΙΙ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ Ι	ΔΗΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΔΙΕΘΝ. ΟΙΚ. ΣΧΕΣΕΙΣ	ΣΥΣΤ. ΕΛΕΓΧΟΥ & ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ
3	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΗΧΑΝΟ-ΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ	ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
4	ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	ΑΓΓΛΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	ΜΑΡΚΕΤΙΓΚ Ι	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ
5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ			
6	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΜΑΡΚΕΤΙΓΚ ΙΙ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
				ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ-ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Εξάμηνο 8: ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ & ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

3.1.3 Ανάλυση Μαθημάτων Προγράμματος Σπουδών

Χαρακτηρισμοί Μαθημάτων:

ΓΥ	Γενικής Υποδομής (Υποχρεωτικό)
ΕΥ	Ειδικής Υποδομής (Υποχρεωτικό)
Ε	Ειδικότητας (Υποχρεωτικό)
ΕΕΥ	Ειδικότητας - Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό (επιλέγονται τα μισά σκιασμένα μαθήματα)
ΠΕ	Προαιρετικό Επιλογής
ΦΕ:	Φόρτος Εργασίας ανά εβδομάδα

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία	Θεωρία	Άσκηση Πράξης	Εργαστήριο	Σύνολο Ωρών	Φόρτος	Πιστωτικές Μονάδες
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ								
Δ11	Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων I	ΓΥ	3	1		4	10	5
Ο12	Οικονομική I	ΓΥ	2	2		4	8	5
Ο13	Λογιστική I	ΓΥ	2	2		4	8	5
Ο14	Αστικό Δίκαιο	ΓΥ	3	1		4	10	5
Π15	Οικονομικά Μαθηματικά	ΓΥ	2	2		4	8	5
Π16	Εισαγωγή στην Πληροφορική	ΓΥ	2		2	4	8	5
ΣΥΝΟΛΟ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			14	8	2	24	52	30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ								
Δ21	Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων II	Ε	3	1			10	5
Ο22	Οικονομική II	ΕΥ	2	2			10	5
Ο23	Λογιστική II	ΕΥ	2	2			8	5
Ο24	Εργατικό Δίκαιο	ΓΥ	3	1			10	5
Π25	Στατιστική I	ΓΥ	2		2		8	5
Π26	Σύγχρονο Λογισμικό Οργάνωσης Γραφείου	ΕΥ	1		4		7	5
ΣΥΝΟΛΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			13	6	6	25	51	30
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ								
Π31	Επιχειρησιακές Επικοινωνίες	ΓΥ	2		3		8	5
Ξ32	Αγγλική Ορολογία I	ΓΥ	2	2			8	5
Ο33	Εφαρμογές Μηχανογραφημένης Λογιστικής	Ε	1		4		7	5
Ο34	Εμπορικό Δίκαιο	ΕΥ	3	1			10	5
Π35	Στατιστική II	ΕΥ	2		2		8	5
Π36	Βάσεις Δεδομένων	ΕΥ	2		2		8	5
ΣΥΝΟΛΟ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			13	3	10	26	50	30
Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ								

Δ41	<i>Διοικητικό Δίκαιο και Δημόσια Διοίκηση</i>	EY	3	1			10	5	
O42	<i>Δημόσια Οικονομία-Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις</i>	EY	3	1			10	5	
O43	<i>Λογιστική Εταιρειών</i>	E	1	3			6	5	
Ξ44	<i>Αγγλική Ορολογία II</i>	ΓΥ	2	2			8	5	
Π45	<i>Επιχειρησιακή Έρευνα</i>	EY	2	2			8	5	
Δ46	<i>Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων</i>	EEY	3	1			10	5	
O47	<i>Ευρωπαϊκό Δίκαιο-Διεθνείς Οργανισμοί</i>	EEY	3	1			10	5	
ΣΥΝΟΛΟ Δ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			14	10		24	52	30	
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ									
Δ51	<i>Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού</i>	E	3	2			11	6	
Δ52	<i>Συστήματα Ελέγχου & Διασφάλισης Ποιότητας</i>	EY	3	2			11	6	
O53	<i>Φορολογική Λογιστική</i>	E	2	3			9	6	
Δ54	<i>Μάρκετιγκ I</i>	ΓΥ	3	2			11	6	
Π55	<i>Εφαρμογές Βάσεων Δεδομένων</i>	EEY	2		3		9	6	
Π56	<i>Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων</i>	EEY	2		3		9	6	
ΣΥΝΟΛΟ Ε' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			13	9	3	25	51	30	
ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ									
Δ61	<i>Διοίκηση Ολικής Ποιότητας</i>	E	3	2			11	6	
Δ62	<i>Εκπόνηση Επιχειρηματικών Σχεδίων</i>	EY	3	2			11	6	
Δ63	<i>Διαχείριση Έργων</i>	E	2		3		11	6	
Π64	<i>Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης</i>	E	2		3		11	6	
Δ65	<i>Μάρκετιγκ II</i>	EEY	3	2			11	6	
Δ66	<i>Εφοδιαστική</i>	EEY	3	2			11	6	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			13	6	6	25	51	30	
Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ									
Δ71	<i>Διοίκηση Παραγωγής</i>	E	3	2			11	6	
Δ72	<i>Σεμινάριο Τελειοφοίτων</i>	E	1		4		7	6	
Δ73	<i>Χρηματοδοτική Διοίκηση</i>	E	3	2			11	6	
O74	<i>Κοστολόγηση</i>	EY	3	2			11	6	
Δ75	<i>Στρατηγική της Διοίκησης</i>	EEY	3	2			11	6	
Δ76	<i>Δημόσιες Σχέσεις</i>	EEY	3	2			11	6	
ΣΥΝΟΛΟ Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			13	8	4	25	51	30	
Η' ΕΞΑΜΗΝΟ									
Δ81	<i>Πτυχιακή Εργασία</i>	E	2	18			24	12	
Δ82	Πρακτική Άσκηση			26			26	18	
ΣΥΝΟΛΟ Η' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			2	44		46	50	30	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ			40	94	94	32	220	408	240

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων έχουν δικαίωμα απασχόλησης σε όλο το φάσμα της Διοίκησης Ενεργειών και Διαχείρισης Έργων των Επιχειρήσεων. Ειδικότερα μπορούν να ασχοληθούν:

- Ως στελέχη οργανισμών του δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης με αντικείμενο τον προγραμματισμό, την οργάνωση, την καθοδήγηση και τον έλεγχο των διοικητικών δραστηριοτήτων, την λογιστική και φοροτεχνική τους παρακολούθηση, την ανάλυση των προβλημάτων της ανθρώπινης συμπεριφοράς, την στελέχωση και την συμμετοχή των εργαζομένων στη λειτουργία και το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης σε συνδυασμό με τα προβλήματα παραγωγικότητας, την ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων αμοιβής της εργασίας, την ανάλυση των παραγωγικών συστημάτων και των διαδικασιών εξυπηρέτησης και των γενικών θεμάτων διοίκησης παραγωγής, τη διαχείριση των έργων διοίκησης και οικονομίας, την επικοινωνία και τις δημόσιες σχέσεις, και την ανάλυση των προβλημάτων χρηματοδοτικής διοίκησης της επιχείρησης. Επίσης σαν διευθυντικά στελέχη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Ως σύμβουλοι επιχειρήσεων σε θέματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού, επικοινωνίας και δημόσιων σχέσεων, χρηματοοικονομικής διοίκησης, λογιστικών και φοροτεχνικών θεμάτων, έρευνας αγοράς και ανάπτυξης πωλήσεων, διασφάλισης ποιότητας, επιχειρησιακής έρευνας, διοίκησης παραγωγικών και πληροφοριακών συστημάτων, εκπόνησης επιχειρηματικών σχεδίων.
- Ως μέλη ερευνητικών ομάδων σε θέματα διοίκησης και οικονομίας.
- Ως εκπαιδευτικοί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Ένα ποσοστό αποφοίτων έχουν την τύχη και την ευθύνη να συνεχίσουν και να εξελίξουν μια υπάρχουσα οικογενειακή μικρομεσαία επιχείρηση.
- Ένα ποσοστό αποφοίτων δημιουργούν τη δική τους επιχείρηση.

Με βάση τα δεδομένα έρευνας της απασχόλησης των πτυχιούχων της επιστημονικής περιοχής της Διοίκησης Επιχειρήσεων σε 200 επιχειρήσεις και 500 εργαζόμενους (IOBE, 2006) προκύπτουν:

- **Κατηγορίες Κλάδων της Οικονομίας** (που απασχολούν, κατά προτεραιότητα, πτυχιούχους της συγκεκριμένης Επιστημονικής Περιοχής):

Έντασης Τεχνολογίας (28,87%), Έντασης Ανθρώπινου Κεφαλαίου (28,64%), Έντασης Ανθρώπινου Κεφαλαίου-Κεφαλαίου (22,07%), Έντασης Εργασίας - Κεφαλαίου (15,02%), Έντασης Εργασίας (5,4%)

- **Τμήματα/Διευθύνσεις** (στην επιχείρηση/οργανισμό που απασχολούν, κατά προτεραιότητα, πτυχιούχους της συγκεκριμένης Επιστημονικής Περιοχής): Οικονομικές υπηρεσίες (28,77%), Γενική Δ/νση-Διοίκηση (20,78%), Ανθρώπινοι πόροι (14,16%), Marketing και Πωλήσεις (13,24%), Εξυπηρέτηση/Υποστήριξη πελατών (9,13%), Εφοδιασμός και Προμήθειες (7,76%), Πληροφοριακά συστήματα-Μηχανογράφηση (3,2%), Παραγωγή (2,51%), Έρευνα και Ανάπτυξη (0,46 %)
- **Χρόνος Εύρεσης Πρώτης Εργασίας:**
Βρήκε αμέσως δουλειά (58,7 %)
1-12 μήνες (35,7%)
12-24 μήνες (3%)
24-36 μήνες (2,6%)

Σε ότι αφορά τις προοπτικές (ευκαιρίες) απασχόλησης όλων των πτυχιούχων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ζήτηση), από την ίδια έρευνα προκύπτει ότι

- ποσοστό μεγαλύτερο του 60% των επιχειρήσεων αναμένεται να χρειασθούν πτυχιούχους σε μεγάλο ή πολύ μεγάλο βαθμό,
- οι προοπτικές αύξησης της απασχόλησης των πτυχιούχων φαίνεται να είναι εντονότερες στις μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις ενώ
- στον μεν προηγμένο τομέα της οικονομίας, οι προοπτικές της ζήτησης αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης φαίνονται ισχυρότερες για τα τμήματα marketing και πωλήσεων καθώς και οικονομικών υπηρεσιών, μηχανογράφησης, γεν. διεύθυνσης και διοίκησης και ανθρώπινων πόρων,
- στο δε παραδοσιακό τομέα, φαίνονται ισχυρότερες για τα τμήματα marketing και πωλήσεων και οικονομικών υπηρεσιών, όπου εμφανίζονται οι εντονότερες προοπτικές αύξησης της απασχόλησης.

Αυτό συνεπάγεται ότι οι πτυχιούχοι των σχολών διοίκησης και οικονομίας έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση και συνεπώς απασχολησιμότητα σε σχέση με όλες τις άλλες κατηγορίες πτυχιούχων.

4.1 Επαγγελματικά Δικαιώματα - Νομοθεσία

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν καθορισθεί με το ΠΔ 514/89 (ΦΕΚ 218/τ.Α'/5.10.89) σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ.2γ' του άρθ.25 του ιδρυτικού νόμου των Τ.Ε.Ι. 1404/83 (ΦΕΚ 173/τ.Α'/24-11-1983).

Συμπληρωματικά δικαιώματα έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2515/97 "Άσκηση Επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού" (ΦΕΚ 154/τ.Α'/25-7-97) και του Π.Δ.340/98 "Περί επαγγέλματος του Λογιστή - Φοροτεχνικού και της αδειάς ασκήσεως του" (ΦΕΚ 228/τ.Α'/6-10-98) όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθ.13 του Ν.2771/99 (ΦΕΚ 280/τ.Α'/16-12-99) και του άρθ.17 του Ν.3470/2006 (ΦΕΚ 132/τ.Α'/28-6-2006), σύμφωνα με τις οποίες οι απόφοιτοι έχουν το δικαίωμα της απόκτησης άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Λογιστή Φοροτεχνικού.

Επίσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το τμήμα περιλαμβάνεται στους σχετικούς διαγωνισμούς του δημοσίου για διοικητικά στελέχη καθώς και στις προκηρύξεις της ΑΣΠΑΙΤΕ (πρώην ΣΕΛΕΤΕ) για την απόκτηση εξειδίκευσης στην διδακτική προκειμένου οι απόφοιτοι του τμήματος να μπορούν να διδάξουν μαθήματα της ειδικότητάς τους στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μια διέξοδος για τους αποφοίτους που επιθυμούν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή σταδιοδρομία είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση όπου απαιτούνται συμπληρωματικές σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο, εμπειρία κατάλληλου επιπέδου, και ερευνητική δραστηριότητα, που ποικίλουν ανάλογα με την προκηρυσσόμενη βαθμίδα.

Συγκεκριμένα το άρθρο 1 του Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) 514/89 αναφέρει ότι:

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους μπορούν να ασχολούνται είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες είτε αυτοδύναμα ως στελέχη επιχειρήσεων διαφόρων δραστηριοτήτων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Καθορισμός του επιχειρησιακού χώρου.
- Προγραμματισμός, οργάνωση, καθοδήγηση και έλεγχος των διοικητικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.
- Ανάλυση προβλημάτων ανθρώπινης συμπεριφοράς στον επιχειρησιακό χώρο.
- Πρόταση συστημάτων αμοιβής εργασίας και συμμετοχής εργαζομένων στη λειτουργία και το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης σε συνδυασμό με προβλήματα παραγωγικότητας.

- Πρόταση διαδικασιών στελέχωσης της επιχείρησης σε συνδυασμό με προβλήματα παραγωγικότητας.
- Ανάλυση παραγωγικών συστημάτων και διαδικασιών και γενικών θεμάτων διοίκησης παραγωγής.
- Ανάλυση προβλημάτων χρηματοδοτικής διοίκησης της επιχείρησης.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος, εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας της σχετικής με τους τομείς της ειδικότητάς τους. Οι πτυχιούχοι του τμήματος, απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επίσης μπορούν να απασχοληθούν ως μέλη ερευνητικών μονάδων σε θέματα ειδικότητάς τους.

Επίσης, οι ρυθμίσεις του ΦΕΚ 132/28.06.2006 προβλέπουν:

Οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων των ΤΕΙ έχουν τη δυνατότητα λήψης άδειας άσκησης λογιστή φοροτεχνικού Γ΄τάξης από το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος μετά την άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή επί 4ετία μετά την απόκτηση του πτυχίου και την δυνατότητα λήψης άδειας άσκησης λογιστή φοροτεχνικού Β΄τάξης μετά την 3ετή άσκηση του επαγγέλματος του λογιστή Γ΄τάξης.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος με την απόκτηση του πτυχίου τους ασκούν το επάγγελμα, στο πλαίσιο των παραπάνω επαγγελματικών δικαιωμάτων.

4.2 Απασχόληση στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα

4.2.1 Γενικά

Οι προσλήψεις στους δημόσιους φορείς γίνονται μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) με γραπτό διαγωνισμό ή με σειρά προτεραιότητας. Το Προεδρικό Διάταγμα 50 του 2001 (Π.Δ. 50/2001) όπως τροποποιήθηκε από το ΠΔ 347/2003 καθορίζει τα προϊόντα διορισμού σε θέσεις φορέων του δημοσίου τομέα κατά κλάδο ή ειδικότητα για θέσεις μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου που προκηρύσσονται από τον ΑΣΕΠ και αφορούν είτε εξειδικευμένα σε ειδικότητες που απαιτούν πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων είτε γενικότερα

σε θέσεις διοικητικού προσωπικού που υπάγονται στον κλάδο Τεχνολογικής Κατεύθυνσης (Τ.Ε.) των Σχολών Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.).

Σύμφωνα με το ΠΔ 347/2003 παρέχεται η δυνατότητα στους φορείς να περιορίζουν, με την προκήρυξη πλήρωσης θέσεων τα αντικείμενα σπουδών που απαιτούνται. Με την πρακτική αυτή το προσοντολόγιο αναφέρεται σε ορισμένους μόνο τίτλους από τους προβλεπόμενους, ή ορίζονται τίτλοι σπουδών ως κύριοι ή επικουρικοί, προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες του φορέα σε εξειδικευμένο προσωπικό.

Για το διορισμό στο δημόσιο απαιτείται συχνά ως πρόσθετο προσόν η υποχρεωτική γνώση χειρισμού Η/Υ και Πληροφορικής. Ο τρόπος απόδειξης της γνώσης αυτής (ΦΕΚ 63/9-3-2005) μεταξύ άλλων συμπεριλαμβάνει τίτλους σπουδών, πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης, από την αναλυτική βαθμολογία των οποίων προκύπτει ότι έχουν παρακολουθήσει τέσσερα τουλάχιστον μαθήματα, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, Πληροφορικής ή χειρισμού Η/Υ. Τα προγράμματα των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων περιλαμβάνουν τουλάχιστον τέσσερα τέτοια υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή μαθήματα και οι απόφοιτοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν την αναλυτική τους βαθμολογία ως επαρκές αποδεικτικό γνώσης χειρισμού Η/Υ και Πληροφορικής για τις προκηρύξεις του δημοσίου τομέα.

Επίσης για τον διορισμό στο δημόσιο τομέα συχνά απαιτείται ως πρόσθετο προσόν η υποχρεωτική γνώση μιας ξένης γλώσσας. Το επίπεδο γνώσης μπορεί να διαφέρει και ο τρόπος απόδειξης της γνώσης καθορίζεται από τα αντίστοιχα κρατικά πιστοποιητικά γλωσσομάθειας ή τα ισοδύναμα επιλεγμένων ξένων πανεπιστημίων που αναφέρονται κάθε φορά στις αντίστοιχες προκηρύξεις (συνήθως αναφέρονται του Πανεπιστημίου του Cambridge της Μεγάλης Βρετανίας και του Πανεπιστημίου του Michigan των Η.Π.Α.).

4.2.2 Στέλεχος της Δημόσιας Διοίκησης

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όσοι εργάζονται στο δημόσιο τομέα, στον ευρύτερο δημόσιο τομέα καθώς και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.). Οι απόφοιτοι του τμήματος μπορούν να καταλάβουν θέσεις προσωπικού τεχνολογικής εκπαίδευσης που απαιτούν πτυχίο Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας και συνήθως οι θέσεις αναφέρονται ως ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού.

Το Προεδρικό Διάταγμα 50 του 2001 (Π.Δ. 50/2001) όπως τροποποιήθηκε από το ΠΔ 347/2003 καθορίζει τα προόντα διορισμού σε θέσεις φορέων του δημοσίου τομέα κατά κλάδο ή ειδικότητα για θέσεις μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

4.2.3 Στέλεχος Δ.Ε.Κ.Ο. και Ο.Τ.Α.

Για τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς καθώς και για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν για την κατηγορία των στελεχών δημόσιας διοίκησης με τις πιθανές ιδιαίτερες ρυθμίσεις που ισχύουν κάθε φορά στην αντίστοιχη προκήρυξη γι' αυτές τις κατηγορίες απασχόλησης.

4.3 Απασχόληση στον Ιδιωτικό Τομέα

4.3.1 Απασχολησιμότητα

Οι αναπτυγμένες οικονομίες εξαρτώνται από την ανάπτυξη και τη διοίκηση της γνώσης που σε μεγάλο ποσοστό εξαρτάται από την βελτίωση της γνώσης, των δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας των εργαζομένων. Σ' αυτή τη νέα φάση οικονομικής ανάπτυξης ο ρόλος των κυβερνήσεων είναι κυρίως προς την κατεύθυνση της παροχής ευκαιριών σε όλους για την βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους. Αυτό έχει σαν συνέπεια την ταχεία ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ως απασχολησιμότητα εννοούμε την ικανότητα όσων επιθυμούν να απασχοληθούν, να μπορούν να βρουν μια αμειβόμενη θέση απασχόλησης, να μπορούν να συνεχίζουν να τη διατηρούν και να μπορούν να βρουν μια νέα θέση απασχόλησης αν το χρειαστούν ή αν το θελήσουν, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Αυτό συνεπάγεται την ικανότητά τους να βελτιώνουν το προφίλ των γνώσεων και δεξιοτήτων τους ώστε να διατηρούν αυτή τη δυνατότητα. Ο ανωτέρω ορισμός ισχύει με την προϋπόθεση ότι στο περιβάλλον εργασίας δεν σημειώνονται ασυνήθιστες μειώσεις στην απασχόληση ή άλλα ακραία κοινωνικοοικονομικά φαινόμενα.

Το σύνολο και το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων διαφέρει μεταξύ χωρών αλλά και μεταξύ διαφορετικών περιοχών της ίδιας χώρας και εξαρτάται από τη συγκέντρωση, το είδος, το μέγεθος και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της κάθε περιοχής, και το επίπεδο ανεργίας που επικρατεί σ' αυτές.

Στην σημερινή εποχή, ανάμεσα στις σημαντικότερες δεξιότητες απασχολησιμότητας περιλαμβάνεται ο επιχειρηματικός ζήλος των εργαζομένων ακόμη και στην περίπτωση που δεν επιλέγουν να ξεκινήσουν την δική τους εργασία αλλά αναζητούν μια θέση εργασίας στελέχους μιας άλλης επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα επειδή ο προσανατολισμός των σπουδών τους είναι κατ' εξοχήν προς αυτή την κατεύθυνση.

Η απασχολησιμότητα έχει δύο όψεις: Η μία όψη αφορά την ικανότητα του εργαζομένου να ανταπεξέρχεται στις απαιτήσεις των εξελίξεων της εργασίας του μέσα στον οργανισμό που εργάζεται ώστε να συνεχίζει να είναι χρήσιμος και επιθυμητός για την συνέχιση των καθηκόντων του (αμυντική απασχολησιμότητα) ή και για την αναβάθμισή του σε μια καλύτερη θέση (επιθετική απασχολησιμότητα). Η άλλη όψη αφορά την ικανότητα του εργαζομένου να μπορεί να κινηθεί οριζόντια σε παρόμοιες θέσεις εργασίας άλλων επιχειρήσεων (αμυντική απασχολησιμότητα) ή ακόμη και την κάθετη ανέλιξή του σ' αυτές (επιθετική απασχολησιμότητα).

Με βάση τα παραπάνω, η στρατηγική του εργαζομένου κατά την εξεύρεση και διατήρηση της απασχόλησής του θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, και την ύπαρξη κατάλληλου περιβάλλοντος διατήρησης και ανάπτυξης της απασχολησιμότητας των εργαζομένων στην επιχείρηση.

Οι απόφοιτοι των τμημάτων διοίκησης επιχειρήσεων έχουν συμφέρον να επιλέγουν, ιδιαίτερα στην αρχή της σταδιοδρομίας τους, να εργαστούν σε επιχειρήσεις στις οποίες τους δίνεται αυξημένη δυνατότητα βελτίωσης των δεξιοτήτων και γνώσεών τους ακόμη και με μικρότερες οικονομικές απολαυές ώστε να έχουν μεγαλύτερη διαχρονική αμυντική αλλά και επιθετική απασχολησιμότητα στην σημερινή αυξανόμενη κοινωνικοοικονομική αβεβαιότητα.

Οι απόφοιτοι, προκειμένου να αυξήσουν την απασχολησιμότητά τους, θα πρέπει να έχουν ως στρατηγική τους επιλογή την περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων και γνώσεών τους μέσα από επιλεγμένους διαύλους επικοινωνίας, όπως είναι η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, η δικτύωση σε επαγγελματικούς φορείς, και η προσωπική μελέτη. Οι απόφοιτοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν στο πρόγραμμα σπουδών τους ενσωματωμένο το σημαντικό πλεονέκτημα της αρχικής γνώσης και των απαραίτητων δεξιοτήτων που μπορούν να τους βοηθήσουν στο να αναπτύξουν και να βελτιώσουν την σημαντική ικανότητα της δημιουργίας και διαχείρισης του προφίλ απασχολησιμότητάς τους.

4.3.2 Τυπικές Απαιτούμενες Γνώσεις - Δεξιότητες

Οι συνήθεις εργοδότες στον Ιδιωτικό Τομέα είναι οι ακόλουθοι:

- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών
- Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων
- Τράπεζες

Οι συνήθεις εργασίες όπου απασχολείται ένας απόφοιτος διοίκησης επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες:

1. Ανάλυση αγοράς και έρευνες ικανοποίησης πελατών
2. Ενημέρωση και εκπαίδευση προσωπικού σε διοικητικά θέματα.
3. Επικοινωνία με άλλους εργαζόμενους.
4. Επικοινωνία με το περιβάλλον του οργανισμού (δημόσιες υπηρεσίες, τράπεζες, πελάτες, προμηθευτές, κλπ).
5. Καλλιέργεια καλών δημόσιων σχέσεων για την προβολή και διατήρηση της εταιρικής εικόνας ή εικόνας του οργανισμού
6. Λογιστικές εργασίες και κοστολόγηση
7. Μέτρηση αποτελεσματικότητας ενεργειών και έργων
8. Οργάνωση και διεκπεραίωση αλληλογραφίας.
9. Οργάνωση και διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού σε επίπεδο ομάδας έργου, τμήματος και άλλων επιπέδων διοίκησης σε διάφορα επίπεδα εξέλιξης στην σταδιοδρομία ενός στελέχους.
10. Συμμετοχή στη σύνταξη και εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας.
11. Συμμετοχή στο σχεδιασμό νέων προϊόντων & παρερχομένων υπηρεσιών.
12. Σύνταξη επιχειρηματικών σχεδίων
13. Σύνταξη τεχνικοοικονομικών μελετών
14. Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων και ενεργειών
15. Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης

Οι συνήθως απαιτούμενες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις συνήθεις εργασίες όπου απασχολείται ένας απόφοιτος διοίκησης επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες:

1. Ανάλυση αγοράς, συγκέντρωση πληροφοριών για την προώθηση των προϊόντων του, για τον ανταγωνισμό, για τάσεις και αναμενόμενες εξελίξεις.

2. Γνώσεις λογιστικής και κοστολόγησης
3. Γνώσεις φοροτεχνικών θεμάτων και γενικότερα των νομικών θεμάτων που αφορούν τη συνήθη λειτουργία της επιχείρησης
4. Ευχέρεια και άνεση στον γραπτό και προφορικό λόγο, ικανότητες γραπτών, προφορικών και ηλεκτρικών παρουσιάσεων.
5. Εφεση στην δημιουργικότητα και την καινοτομία.
6. Ηγετικές ικανότητες
7. Ικανότητα εργασίας σε ομαδικό περιβάλλον, ικανότητες ευελιξίας και διαπραγμάτευσης, ικανότητα εργασίας κάτω από πίεση.
8. Ικανότητα λήψης αποφάσεων και ευχέρεια επίλυσης προβλημάτων
9. Οργανωτική και αναλυτική ικανότητα.
10. Πολύ καλές επικοινωνιακές δυνατότητες.
11. Χρήση λογισμικού γραφείου, εργαλείων αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
12. Χρήση της Αγγλικής γλώσσας στο γραπτό κυρίως λόγο

4.3.3 Πηγές Πληροφόρησης για Εύρεση Εργασίας

Πέραν των μικρών αγγελιών που διαφημίζουν θέσεις εργασίας για τον ιδιωτικό τομέα στις εφημερίδες στη χώρα μας, που πολλές φορές υπάρχουν και στην ηλεκτρονική τους έκδοση (π.χ. www.naftemporiki.gr/careeronline), άλλες πηγές πληροφοριών για εύρεση εργασίας μπορεί ο/η πτυχιούχος να αναζητήσει από το διαδίκτυο στις διευθύνσεις:

- www.diorismos.gr
- www.generalconsulting.gr
- www.justjobs.gr
- www.oaed.gr

Στην ιστοσελίδα http://www.oaed.gr/Pages/SN_241.pg του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) μπορεί κανείς να αναζητήσει ανάμεσα στις διατιθέμενες θέσεις εργασίας που έχουν δηλωθεί στην υπηρεσία με διάφορα κριτήρια σε όλη τη χώρα.

Τα γραφεία διασύνδεσης των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΑΤΕΙ και Πανεπιστημίων) αναρτούν στις ιστοσελίδες τους ανακοινώσεις σχετικά με διαθέσιμες θέσεις εργασίας, προκηρύξεις διαγωνισμών για το δημόσιο τομέα, ημέρες σταδιοδρομίας, διαθέσιμες υποτροφίες για μεταπτυχιακά προγράμματα, ευκαιρίες κατάρτισης, και άλλα χρήσιμα στοιχεία που μπορεί να βοηθήσουν στην προσπάθεια ανεύρεσης εργασίας.

4.4 Αυτοαπασχόληση - Επιχειρηματικότητα

Οι μικρές επιχειρήσεις αποτελούν το μεγαλύτερο και δυναμικότερο ποσοστό (άνω του 99%) των επιχειρήσεων στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο και απασχολούν πάνω από τα δύο τρίτα του πληθυσμού.

Η ανάπτυξη του αυτοματισμού και γενικότερα των νέων τεχνολογιών καθιστά οικονομικά αποτελεσματική την ανάπτυξη και λειτουργία μικρότερων ευέλικτων μονάδων που προσαρμόζουν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους στον πελάτη στην επιθυμητή ποιότητα και όταν τα χρειάζεται. Αν αυτό συνδυαστεί με την ταχύτερη λήψη αποφάσεων και την αυξημένη ευκαμψία της μικρής επιχείρησης στην εφαρμογή καινοτομιών, τότε πολλές φορές οι οικονομίες κλίμακας που μπορεί να επιτύχει μια μεγάλη επιχείρηση μπορεί να είναι σχετικά μικρότερες από τις οικονομίες σκοπού στις οποίες είναι ευκολότερο να ανταγωνιστεί μια μικρή επιχείρηση. Μάλιστα δε αν η μικρή επιχείρηση αναπτύξει ή ενταχθεί σε δικτύωση καινοτομίας είτε στην προμήθεια υλικών είτε στην εύρεση πελατών είτε στην ανάπτυξη και βελτίωση των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών ή παραγωγής αγαθών, η μικρή επιχείρηση μπορεί να κατακτήσει μεγαλύτερα μερίδια αγοράς και αύξηση της βιωσιμότητάς της.

Ο πτυχιούχος Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορεί να αυτοαπασχοληθεί παρέχοντας ατομικές υπηρεσίες δημιουργώντας τη δική του επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή παραγωγής αγαθών. Οι υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει μέσα από την αυτοαπασχόληση καλύπτουν όλο το φάσμα δραστηριοτήτων που ορίζεται από τα επαγγελματικά του δικαιώματα, ενώ σε σύνθετες επιχειρήσεις όπου απαιτείται η συνεργασία περισσότερων ειδικοτήτων δεν υπάρχει περιορισμός. Το ίδιο συμβαίνει και για τις επιχειρήσεις παραγωγής αγαθών όπου η συνεργασία με κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και η ύπαρξη των κατάλληλων πόρων μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη επιχειρήσεων στην πελιοψηφία των αγορών. Οι ευκαιρίες αυτοαπασχόλησης για τον απόφοιτο των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι κατά πολύ περισσότερες σε σύγκριση με τον απόφοιτο οποιασδήποτε άλλης ειδικότητας, δεδομένου ότι ένας από τους κρισιμότερους συντελεστές επιτυχίας μιας επιχείρησης είναι οι διοικητικές γνώσεις και δεξιότητες των στελεχών της.

4.4.1 Ίδρυση Μικρής Επιχείρησης

Στο παράρτημα II περιγράφονται τα εννέα βήματα για την ίδρυση μιας μικρής επιχείρησης στη χώρα μας που έχει αναρτήσει ο ΕΟΜΜΕΧ (Ελληνικός Οργανισμός Μικρών Μεσαίων

Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας) στην ιστοσελίδα του <http://www.eommex.gr/greek/services/guide/newstart.htm>

Στην http://ec.europa.eu/youreurope/nav/el/business/life-events/start/companies-legal-structure/index_el.html# ιστοσελίδα μπορεί να βρει κανείς όλες τις σχετικές πληροφορίες για την νομική μορφή μιας επιχείρησης στην Ευρώπη, για την επιχειρηματικά ανάπτυξη και τα θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πληροφορίες σχετικά με τις ευρωπαϊκές αγορές, τις ενώσεις και επιμελητήρια και τους καταλόγους των επιχειρήσεων, τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και άλλες πολλές χρήσιμες πληροφορίες.

Στην ιστοσελίδα <http://www.esathena.gr/modules/article/view.article.php/163/c4> του εμπορικού συλλόγου Αθήνας μπορεί να κανείς να βρει μια σειρά χρήσιμων άρθρων που αφορούν την ίδρυση και λειτουργία μικρών επιχειρήσεων στη χώρα μας όπως πληροφορίες για τη σύσταση ομόρυθμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, διάφορες υγειονομικές και αγορανομικές διατάξεις και εγκυκλίους, και άλλα χρήσιμα θέματα λογιστικής και φορολογικής φύσης αλλά και εργασιακά θέματα καθώς και θέματα επιδοτήσεων, ευρωπαϊκών προγραμμάτων, και χρηματοδοτήσεων έργων και ενεργειών.

Η εύρεση τέτοιων πληροφοριών είναι πολύ εύκολη μέσω του διαδικτύου με την ηλεκτρολόγηση των κύριων όρων – κλειδιών κάθε φορά.

4.5 Διεθνείς Προοπτικές

Ο πτυχιούχος ενός τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορεί να εργαστεί σε οποιαδήποτε χώρα της Ενωμένης Ευρώπης με παρόμοιες προοπτικές όπως και στη χώρα μας, αλλά και καλύτερες σε πολλές περιπτώσεις λόγω των πιο οργανωμένων οικονομιών και κοινωνιών που υπάρχουν σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το βασικό χαρακτηριστικό είναι η απαραίτητη γνώση της ξένης γλώσσας που χρησιμοποιείται στην αντίστοιχη χώρα εύρεσης εργασίας. Τα πτυχία αναγνωρίζονται ως ισότιμα με αυτά των Πανεπιστημίων των χωρών της Ευρώπης επειδή τα αντίστοιχα Τ.Ε.Ι. σε όλες τις χώρες της Ευρώπης έχουν όχι απλώς εισέλθει στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση αλλά έχουν γίνει ισότιμα με τα Πανεπιστήμια. Η ισοτίμηση αυτή είναι πλέον διεθνώς αποδεκτή. Η πιθανότητα να μην αναγνωρίζεται το πτυχίο σε κάποια χώρα του κόσμου είναι ελάχιστη και θα είναι σε κάποια ειδική περίπτωση όπου δεν θα αναγνωρίζεται γενικότερα το βασικό πτυχίο σπουδών (bachelor) οποιουδήποτε Ευρωπαϊκού πανεπιστημίου.

Υπάρχουν επίσης δυνατότητες απασχόλησης σε υπηρεσίες των Ευρωπαϊκών οργανισμών που εδρεύουν κυρίως στις Βρυξέλλες και στο Στρασβούργο αλλά και σε άλλες χώρες. Η πληροφόρηση για τις θέσεις αυτές γίνεται από την εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σε πολλές χώρες, ιδιαίτερα τις πρώην ανατολικές, έχουν αναπτυχθεί και ακμάζουν πολλές ελληνικές επιχειρήσεις που συχνά αναζητούν έλληνες πτυχιούχους σε θέσεις διοικητικών στελεχών. Η καλύτερη πληροφόρηση μπορεί να γίνει με αποστολή βιογραφικού σημειώματος και με άμεση επικοινωνία. Για μεγαλύτερη ασφάλεια προτιμήστε τις μεγαλύτερες και πιο οργανωμένες που έχουν ιστοσελίδες και σχετική ανηρτημένη πληροφόρηση για τις διατιθέμενες θέσεις εργασίας σ' αυτές.

Η ευρωπαϊκή πύλη http://europa.eu/youth/working/finding_a_job/index_eu_el.html για τη νεολαία περιέχει πολλές πληροφορίες σχετικά με την εύρεση εργασίας στην Ευρώπη αλλά και σε όλο τον κόσμο.

5. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο πτυχιούχος του τμήματος μετά το πέρας των σπουδών του μπορεί να συνεχίσει για μεταπτυχιακές σπουδές, είτε στα Ελληνικά Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) είτε στα αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού στο επιστημονικό πεδίο που τον ενδιαφέρει.

Τα Τ.Ε.Ι. στην παρούσα φάση της εξέλιξής τους έχουν το δικαίωμα να προσφέρουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών σε σύμπραξη με πανεπιστήμια του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Για παράδειγμα, το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Λάρισας προσφέρει το μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο Διεθνές Επιχειρείν (MSc International Business) σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Coventry της Μεγάλης Βρατανίας. Τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από τα τμήματα των Σχολών Διοίκησης και Οικονομίας των ΤΕΙ σε όλη τη χώρα είναι πολλά και αυξάνονται συνεχώς. Το γραφείο διασύνδεσης σε όλα τα ΤΕΙ διαθέτει όλη τη σχετική πληροφόρηση αφενός μεν για τα προγράμματα αυτά και αφετέρου για τα αντίστοιχα προγράμματα που προσφέρουν τα πανεπιστήμια της χώρας.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στην χώρα μας μια συνεχής αύξηση της ζήτησης μεταπτυχιακών σπουδών από τους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι ενώ συγχρόνως, αυξάνεται ο αριθμός εργοδοτικών φορέων που επιθυμούν ή και απαιτούν την κατοχή ενός μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως απόδειξη επιθυμητών ικανοτήτων εμπειριών και εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων.

Πιθανές επιθυμητές εξειδικεύσεις που ανοίγουν νέες προοπτικές, μεταξύ άλλων, είναι η έρευνα αγοράς, η ανάπτυξη πωλήσεων, τα χρηματοοικονομικά, το διεθνές επιχειρείν, το ηλεκτρονικό επιχειρείν, τα πληροφοριακά συστήματα διοίκησης, η διαχείριση έργων, η εφοδιαστική, οι δημόσιες σχέσεις, η λογιστική, ακόμη και η περαιτέρω εξειδίκευση στην ίδια κατεύθυνση με τις βασικές σπουδές, δηλαδή η διοίκηση επιχειρήσεων..

Όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών, αξίζει να τονισθούν τα ακόλουθα:

1. Με το άρθρο 16 παρ.1 του Νόμου 2327/95 για πρώτη φορά οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι μπορούν να πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές στα Ελληνικά Α.Ε.Ι κάτω από προϋποθέσεις.
2. Με τον Νόμο 2916/2001, που αποσαφήνισε το ρόλο των Τ.Ε.Ι & των αποφοίτων τους στην Ανώτατη Εκπαίδευση, καταργείται το παραπάνω άρθρο και ισχύουν τα κατωτέρω:
  - Οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι και Α.Π.Α.Ι.Τ.Ε. συμμετέχουν στα Π.Μ.Σ των Πανεπιστημίων με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους Πτυχιούχους του Πανεπιστημιακού Τομέα.
  - Δίνεται το δικαίωμα πρόσβασης σε Μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών σε Ελληνικά ιδρύματα & στους κατόχους τίτλων ισοτίμων προς τα πτυχία Τ.Ε.Ι τμημάτων σχολών που καταργήθηκαν με τον ιδρυτικό νόμο.
  - Επιλύεται το πρόβλημα αναγνώρισης από το Ο.Α.Τ.Α.Π των ήδη αποκτηθέντων μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών στο εξωτερικό από τους Πτυχιούχους της κατηγορίας αυτής.

Με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

- Δίνεται η δυνατότητα σύμπραξης των τμημάτων των Τ.Ε.Ι στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με ομοταγή Πανεπιστήμια του εξωτερικού αναγνωρισμένα από το ΔΟΑΤΑΠ.
- Δίνεται η δυνατότητα σύμπραξης και συνδιοργάνωσης των τμημάτων των Τ.Ε.Ι στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με ομοταγή Πανεπιστήμια του εσωτερικού.
- Αναγνωρίστηκαν τα Μ.Π.Σ που λειτουργούσαν ήδη στα Τ.Ε.Ι και ανοίγεται ο δρόμος για την ίδρυση και λειτουργία και άλλων μεταπτυχιακών προγραμμάτων στα Τ.Ε.Ι

Τα εγκεκριμένα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που λειτουργούν απευθύνονται σε όλους σχεδόν τους κλάδους των επιστημών και εμπλουτίζονται συνεχώς με την προσθήκη νέων. Η διάρκεια σπουδών κυμαίνεται από ένα έως δύο έτη. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα διαφοροποιούνται ανάλογα με τις προϋποθέσεις που θέτει το τμήμα που οργανώνει το

πρόγραμμα αλλά και ανάλογα με τον κλάδο σπουδών. Σε γενικές γραμμές απαιτούνται συνήθως τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- 1.Αίτηση στο τμήμα.
- 2.Πτυχίο με αναλυτική βαθμολογία και ισοτιμία από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π όταν αυτό έχει αποκτηθεί στο εξωτερικό.
- 3.Βιογραφικό σημείωμα
- 4.Συστατικές επιστολές.
- 5.Πιστοποιητικό της αγγλικής γλώσσας.

Η γενική Συνέλευση του τμήματος καθορίζει, με σχετική απόφαση τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών ή την εξέταση του υποψηφίου σε ορισμένα μαθήματα, το αποτέλεσμα της οποίας συνεκτιμάται με την επιλογή. Επιπλέον οι υποψήφιοι καλούνται και για προσωπική συνέντευξη από την επιτροπή του ΜΠΣ.

Στις περισσότερες περιπτώσεις η επιλογή υποψηφίων γίνεται από επιτροπή που αποτελείται από μέλη του διδακτικού προσωπικού του εκάστοτε τμήματος. Για τις επιτροπές επιλογής υποψηφίων στα προγράμματα υπάρχουν κάποια βασικά κριτήρια που περιλαμβάνουν, βαθμό πτυχίου που συνήθως είναι μεγαλύτερος του 6.5, και άριστη γνώση της γλώσσας στην οποία διεξάγεται το μεταπτυχιακό πρόγραμμα που πιστοποιείται από διάφορα πιστοποιητικά όπως Cambridge Proficiency αλλά και TEFL, IELTS, TOEC, κλπ με βαθμολογία που ορίζεται στο κάθε πρόγραμμα ανάλογα με τις απαιτήσεις του.

Πληροφορίες για τα μεταπτυχιακά προγράμματα και πιθανές υποτροφίες βρίσκονται στα γραφεία διασύνδεσης των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΑΤΕΙ και Πανεπιστημίων) όλης της χώρας.

6. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Ο κυριότερος επαγγελματικός φορέας για τους απόφοιτους των τμημάτων των σχολών διοίκησης και οικονομίας είναι το Οικονομικό Επιμελητήριο (<http://www.oe-e.gr/>) στο οποίο εγγράφονται οι απόφοιτοι που ακολουθούν το επάγγελμα του λογιστή-φοροτεχνικού που κατοχυρώνεται από τα επαγγελματικά τους δικαιώματα.

Ο κυριότερος επιστημονικός φορέας είναι η Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΕΕΔΕ). Ιδρύθηκε το 1962. Είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που σκοπό έχει τη διάδοση, ανάπτυξη και προβολή των αρχών, των μεθόδων και της πρακτικής της σύγχρονης Διοίκησης.

Η ΕΕΔΕ αριθμεί σήμερα πάνω από 4.000 μέλη, από τα οποία τα 400 περίπου είναι επιχειρήσεις και οργανισμοί, ενώ τα υπόλοιπα είναι φυσικά πρόσωπα, κυρίως ανώτατα και ανώτερα διευθυντικά στελέχη, επιχειρηματίες, καθηγητές Πανεπιστημίων και ΤΕΙ κ.α.

Στο πλαίσιο της ΕΕΔΕ λειτουργούν σήμερα επτά Ινστιτούτα που δραστηριοποιούνται το καθένα σε εξειδικευμένες λειτουργίες του Μάνατζμεντ: το Ελληνικό Ινστιτούτο Μάρκετινγκ (ΕΙΜ), το Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως (ΙΟΔ), η Ελληνική Εταιρεία Logistics, το Ινστιτούτο Διοικήσεως Παραγωγής Προϊόντων και Υπηρεσιών (ΙΔΙΠ-ΠΥ), το Ελληνικό Ινστιτούτο Πληροφορικής (ΕΙΠ), το Ινστιτούτο Μάνατζμεντ Ανθρώπινου Δυναμικού (ΙΜΑΔ), το Ινστιτούτο Ανάπτυξης Γυναικών Μάνατζερ και Επιχειρηματιών (ΙΑΓΜΕ) και το Ινστιτούτο Μάνατζμεντ Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΙΜΔΔΑ).

Η ΕΕΔΕ έχει δικό της ιδιόκτητο κτήριο με σύγχρονες εγκαταστάσεις και βιβλιοθήκη στην Αθήνα και λειτουργεί τέσσερα μεγάλα περιφερειακά τμήματα στις πόλεις Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Πάτρα και Ηράκλειο, ενώ δραστηριοποιείται τοπικά σε μεγάλο αριθμό μικρότερων πόλεων της χώρας. Διεύθυνση ΕΕΔΕ: Λεωφ. Ιωνίας 200 & Ιακωβάτων 61, Τ.Κ. 111 44, Αθήνα <http://www.eede.gr/>

Η ΕΕΔΕ αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης για τα επίπεδα αριστείας των ευρωπαϊκών βραβείων ποιότητας του European Foundation for Quality Management (EFQM).

Πέραν της ΕΕΔΕ, υπάρχουν και πολλοί άλλοι επιστημονικοί φορείς όπως η Ελληνική Εταιρία Δημοσίων Σχέσεων Ελλάδας (ΕΕΔΣ) (<http://www.eeds.gr/>), η Ένωση Εταιριών Διαφήμισης – Επικοινωνίας (ΕΔΕΕ) (<http://www.edee.gr/>), το Ινστιτούτο Επικοινωνίας (<http://www.instofcom.gr/>), η Έταιρία Ανωτάτων Στελεχών Επιχειρήσεων (<http://www.ease.gr/>) η Ελληνική Ακαδημία Μάρκετινγκ (www.elam.gr/), και άλλοι περισσότερο εξειδικευμένοι ανάλογα με την επαγγελματική κατεύθυνση που έχει ακολουθήσει ο απόφοιτος.

Τέλος, για όσους επιλέξουν να εργαστούν στο εξωτερικό θα πρέπει να αναζητήσουν τους αντίστοιχους επαγγελματικούς και επιστημονικούς φορείς στην αντίστοιχη χώρα.

Σε πολλές χώρες η αξία και η δυσκολία ένταξης στους αντίστοιχους φορείς είναι σημαντικό στοιχείο αναγνώρισης του εργαζομένου.

7. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Το Ι.Κ.Υ. προκηρύσσει κάθε χρόνο προγράμματα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό στα οποία μπορούν να συμμετέχουν και οι πτυχιούχοι τμημάτων των ΤΕΙ. Η διεύθυνση του ΙΚΥ είναι: Μακρή 1 και Δ. Αρεοπαγίτου, 11742 Αθήνα. Τηλ. 210-3726300 FAX 210-3312759 και η ιστοσελίδα του είναι: www.iky.gr

Πολλές κυβερνήσεις και πανεπιστήμια του εξωτερικού προκηρύσσουν υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών που μπορεί κανείς να τις πληροφορηθεί είτε από τις κατά τόπους πρεσβείες και προξενεία καθώς και από ιδρύματα όπως το Fullbright των ΗΠΑ, ενώ μεγάλο μέρος προωθείται στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω του ΥΠΕΠΘ ή του ΙΚΥ.

Πληροφορίες σχετικά με τις διατιθέμενες υποτροφίες που έχουν κοινοποιηθεί στα τριτοβάθμια ιδρύματα μπορεί να βρει κανείς από τις ιστοσελίδες των αντίστοιχων γραφείων διασύνδεσης.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η ειδικότητα της Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι βασική και διεθνώς ανταγωνιστική επιλογή και η επαγγελματική αποκατάσταση των πτυχιούχων είναι πολύ καλύτερη από πολλές νεότερες εξειδικεύσεις.

Όσοι κάνουν πρακτική άσκηση στο δημόσιο τομέα και στις τράπεζες ενώ είναι πολύ επιθυμητοί να παραμείνουν άμεσα, αυτό δεν είναι δυνατό λόγω της υποχρεωτικής προκήρυξης των θέσεων μέσω του ΑΣΕΠ, συμμετέχουν όμως με επιτυχία στις αντίστοιχες προκηρύξεις. Σχεδόν όλες οι προκηρύξεις στον δημόσιο τομέα, τις ΔΕΚΟ, τους ΟΤΑ και τις τράπεζες περιλαμβάνουν το πτυχίο διοίκησης επιχειρήσεων των ΤΕΙ, εκτός αν αναφέρονται συγκεκριμένα σε ειδικές θέσεις με αυξημένα προσόντα ή κάποια εξειδίκευση, οπότε και πάλι όσοι απόφοιτοι έχουν αποκτήσει τα αντίστοιχα μεταπτυχιακά διπλώματα μπορούν να τις διεκδικήσουν.

Συμπερασματικά, οι πτυχιούχοι των τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων απορροφούνται σχετικά εύκολα από την αγορά εργασίας επειδή το αντικείμενό τους έχει διείσδυση σχεδόν σε όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα,

Το πρόγραμμα σπουδών καλύπτει βασικές κατευθύνσεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των οργανισμών και αποτελεί το βασικό κορμό για σημαντικές περαιτέρω εξειδικεύσεις. Οι πτυχιούχοι που αποκτούν περαιτέρω μεταπτυχιακές εξειδικεύσεις και εμπειρία έχουν αυξημένη δυνατότητα εύρεσης ικανοποιητικότερων συνθηκών απασχόλησης και ευκαιριών σταδιοδρομίας.

Ο πτυχιούχος, πέραν της αναζήτησης στις επιμέρους πηγές που αναφέρθηκαν αλλά και πολλές άλλες που μπορεί να βρει ο ίδιος, είναι χρήσιμο να κρτάει την επαφή με το γραφείο διασύνδεσης του ιδρύματός του και να γραφτεί στην υπηρεσία newsletter με την οποία θα του αποστέλλονται στο e-mail του οι διατιθέμενες νέες πιθανές πληροφορίες που τον αφορούν

9. TECHNOLOGICAL EDUCATION INSTITUTE OF LARISSA
AN EXTENDED ENGLISH SUMMARY

Department of Business Administration

Post Address:	School of Business and Economics Department Business Administration T.E.I. Larissas 411 10 Larissa
Department Head:	George Vaioulis, Associated Professor, Phone No: +30 2410 684240
Secretary:	Stamatia Kleisiari
ECTS Coordinator:	
Contact Details:	Phone No: +30 2410 684235 FAX: +30 2410 613147, Web Site: http://www.sdo.teilar.gr e-mail: sdo@teilar.gr
Facilities:	Department's facilities is located on the main building of TEI The secretarial office is located on the ground floor of the main building in the central corridor. The lecture and laboratory rooms are also on the ground and first floor of the main building, section B. The faculty offices is located on the ground and first floor of the main building
Degree:	Business Administration
Aim and Objective:	Promotion of knowledge and practice in Business Administration, and the creation of graduates with knowledge and facilities in order to, they apply modern scientific and technological methods, as well as administrative practices in the organization and administration of business in private and public sector.

<p>Admission:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • The admission in TEI is realized under the condition, that the candidate, being a holder of a secondary education school degree, has succeeded at the General Pan Hellenic Examinations for the admission in tertiary education, which, for the different scientific directions, take place simultaneously all over Greece. • The department also accepts a small number of mature students who must be university and TEI graduates from other disciplines (up to 10% of the number of students admitted under the examination system) Because the number of the university graduate candidates exceeds the number of available positions, these students are admitted after examination in three subjects defined by the department..
<p>Registration:</p>	<p>New students can register with in a small period, at the end of September, every year. The ministry of education announces the exact time and duration of this period.</p>
<p>Graduate Studies:</p>	<p>In order to graduate students must complete successfully 30 credit units per semester according to the department's course schedule. The total number of credits for graduation must be at least 240.</p> <p>For each semester, the student has to organize his/her individual curriculum, by declaring, on the stage of enrolment, a total number of 20-45 credits of attendance per week. According to the applicable legislation, in no case a student can be nominated as graduate before the expected 8-semester time-period.</p>
<p>Assessment of Students:</p>	<p>Attendance is compulsory and in the case of fail, the corresponding procedure is repeated. In any case if the number of teaching hours realized for a specific course unit falls below the 2/3 of the corresponding teaching hours, the unit is repeated next semester.</p> <p>Students are also expected to carry out successfully at least 80% of the laboratory classes for each unit.</p>

	<p>The student's marking on a theoretical subject, is composed of his/her successful performance during the semester, which counts a 40% and the results of the written examination at the end of the semester, which counts a 60%. Marking on a lab's subject is based on the overall student's attendance during their laboratory classes.</p>												
<p>Faculty:</p>	<table> <tr> <td>Professors:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Associates Professors:</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Assistants Professors:</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Lecturers:</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td>Total:</td> <td>11</td> </tr> </table>	Professors:		Associates Professors:	4	Assistants Professors:	1	Lecturers:	6	<hr/>		Total:	11
Professors:													
Associates Professors:	4												
Assistants Professors:	1												
Lecturers:	6												
<hr/>													
Total:	11												

Course Units – Credits

Department of Business Administration

C: Compulsory units, C/E: Compulsory Elective units

1st Semester			Lecture Hours	Work- shops	Labora- tories	Total Hours	Credits
1	Economics I	C	3			3	5
2	Civil Law	C	3	1		4	5
3	Mathematics for Economics	C	2		2	4	5
4	Computer Application In Business	C			4	4	5
5	Introduction to Accounting	C	2	2		4	5
6	Business Administration and Management I	C	4			4	5
Total			14	3	6	23	30

2nd Semester			Lecture Hours	Work- shops	Labora- tories	Total Hours	Credits
1	Economics II	C	3			3	5
2	Statistics I	C	2		2	4	5
3	Introduction t Computing	C	2		2	4	5
4	Labour Law	C	3	1		4	5
5	Business Administration and Management II	C	4			4	5
6	Accounting Applications- Computerized Accountancy	C			4	4	5
Total			14	1	8	23	30

3rd Semester			Lecture Hours	Work-shops	Laboratories	Total Hours	Credits
1	Public sector Economy	C	3			3	5
2	Introduction to Database	C	2		2	4	5
3	Business Law	C	3	1		4	5
4	Statistics II	C	2		2	4	5
5	Business Accounting	C	2	2		4	5
6	Personnel Management	C	3			3	5
Total			15	3	4	22	30

C: Compulsory units, C/E: Compulsory Elective units

4th Semester			Lecture Hours	Work-shops	Laboratories	Total Hours	Credits
1	Money and Banking	C	3			3	5
2	Marketing	C	2	2		4	5
3	Tax Accounting	C	2	2		4	5
4	Business Communications	C	2		2	4	5
5	English Terminology I	C	2	2		4	5
At Choice Obligatory							
6a	European Law	E/C	3	1		4	5
6b	Database Applications	E/C	2		3	5	5
Total depending on the group of elective courses		a	14	7	2	23	30
		b	13	6	5	24	30

5th Semester			Lecture Hours	Work-shops	Laboratories	Total Hours	Credits
1	Production Management	C	2	2		4	5
2	Financing Administration	C	2	2		4	5
3	Operational Research	C	2		2	4	5
4	English Terminology II	C	2	2		4	5
At Choice Obligatory							

5α	European and International organizations	E/C	3			3	5
6α	Small businesses Management	E/C	3			3	5
5β	Costing	E/C	3	1		4	5
6β	System Analysis	E/C	2		2	4	5
Total depending on the group of elective courses		a	14	6	2	22	30
		b	13	7	4	24	30

6th Semester			Lecture Hours	Work-shops	Laboratories	Total Hours	Credits
1	Strategy of Economic Development	C	3		2	5	6
2	Total Quality Management	C	3	2		5	6
3	Public Administration	E/C	4			4	6
At Choice Obligatory							
4a	Advertising – Public Relations	E/C	3	1		4	6
5a	Decision Support Systems	E/C	2		2	4	6
4b	Project Management	E/C	2		2	4	6
5b	Industrial Marketing	E/C	3	1		4	6
Total depending on the group of elective courses		a	15	3	4	22	30
		b	15	3	4	22	30

C: Compulsory units, C/E: Compulsory Elective units

7th Semester			Lecture Hours	Work-shops	Laboratories	Total Hours	Credits
1	Management Information systems	C	3		2	5	6
2	Enterprising Planning	C	2	3		5	6

3	Special Seminars for Graduates (Case studies)	E/C	The attendance is compulsory and it has a learning load 4x3 = 12 units		4	4	6
At Choice Obligatory							
4a	International Economics Relations	E/C	3	1		4	6
5a	Greek Economy Analysis	E/C	3	1		4	6
4b	Logistics	E/C	3	1		4	6
5b	Operation Research Application in Production	E/C	3		2	5	6
Total depending on the group of elective courses		a	11	5	6	22	30
		b	11	4	8	23	30
8th Semester			Lecture Hours	Work-shops	Labora-tories	Total Hours	Credits
1	Degree dissertation	C		4		4	20
2	Training (24 week duration - 6 months)	C		24		24	10
Total				28		28	30
TOTAL			Lecture Hours	Work-shops	Labora-tories	Total Hours	Credits
Total depending on the group of elective courses		a	97	56	32	185	240
		b	95	55	39	189	240

Elective Lessons.

Every student, according to the program of studies, has to attend two (2) elective lessons per semester.

The available lessons are:

Lesson	Lecture Hours
1 Economic Systems	2
2 World and Languages	2
3 Economic Surveys	2
4 Technology and Society	2
5 Innovative systems	2
6 Economy and National Strategy	2
7 Demography	2
8 Stock Market	2
9 Business and Society	2

Course Dependence.

If the content of a Lesson is condition of successful follow-up of another Lesson, the first Lesson is characterized as Prerequisite Lesson.

Lesson	Prerequisite Lesson
Civil Law	Labour Law - Business Law
Introduction to Accounting	Computerized Accounting & Business Accounting
Economics I	Economics II
Money and Banking	Financial Management
Mathematics for Economics	Statistics I & Statistics II
Operations Research	Decision Support Systems
English Terminology I	English Terminology II
Introduction t Computing	Databases & Database Applications
Business Management and Administration I	Business Management and Administration I Small businesses Management
Marketing	Industrial Marketing

Degree Mark

The Degree Mark is calculated with approximation of 2 decimal digits, according to the following formula:

$$\frac{\sum_{i=1}^n C_i * B_i}{\Sigma C}$$

where

- **n** → Number of course attend
  - **C_i** → Credits in each course
  - **B_i** → Lesson's Mark
  - **ΣC** → Total Credits
-

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης (2005). *Οδηγός επαγγελματιών πτυχιούχων Τ.Ε.Ι.* Οριζόντια Δράση Γραφείων Διασύνδεσης Τ.Ε.Ι., Θεσσαλονίκη
- IOBE (2006) *Η απασχολησιμότητα των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα*, Μορφωτική και Αναπτυξιακή Πρωτοβουλία ιδρυμάτων Ευγενίδου, Κωστόπουλου, Λαμπράκη, Λεβέντη, ΕΤΕ, Μποδοσάκη, Νιάρχου, Ωνάση, Αθήνα
- Brown P., Hesketh A. & Williams S. (2003) *Employability in a Knowledge Driven Economy*, Journal of Education and Work, 16/2, 107-126
- Cranmer S. (2006) *Enhancing graduate employability: best intentions and mixed outcomes*, Studies in Higher Education, 31/2, 169-184
- Eurydice (2005) Easybase, *The Information Database on Educational Systems in Europe, Το Εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα 2004-5*, Γενική Διαεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού
- Eurydice (2005) *The Information Network on Education in Europe: Two decades of Education Reform in Higher Education in Europe: 1980 onwards*, Greece National Description, Ministry of National Education and Religion Affairs:, Athens
- Eurydice (2006) *National Summary Sheets on Educational Systems in Europe and Ongoing Reforms, Greece*, October 2006
- Eurydice (2007) *Key Data on Higher Education in Europe*, Education and Culture DG, Eurostat, European Commission
- Gore T. (2005) *Extending employability or solving employers' recruitment problems? Demand-led approaches as an instrument of labour market policy*, Urban Studies, 42/2, 341-353
- Hunt I, Hennesy M, O'Brian M. & Sherry R. (2007) *The graduate and the SME*, Education, Knowledge and Economy, 1/2, 199-210
- Moy J. & Lee S. (2002) *The career choice of business graduates: Mes or MNCs?*, Career Development International, 7/6, 339-347

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- Διαδικασία της Μπολώνιας (www.bologna-bergen2005.no)
- Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (<http://www.doatap.gr>)
- Eurydice Eurybase (<http://www.eurydice.org>)
- Ελληνική Εταιρεία Διοικήσεως Επιχειρήσεων (<http://www.eede.gr/>)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Προγράμματα Σπουδών Διοίκησης Επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι.

Οι πληροφορίες που ακολουθούν έχουν ληφθεί, σε όσα τμήματα υπήρχαν διαθέσιμες, μέχρι την ημερομηνία παράδοσης του παρόντος οδηγού (31/10/07), από τις ιστοσελίδες των αντίστοιχων τμημάτων, με την απαντώμενη εκάστοτε μορφή παρουσίασης.

Ι.ι ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ

1ο Εξάμηνο

Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Εισαγωγή στους Η/Υ
Μαθηματικές Μέθοδοι στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
Μικροοικονομική Ανάλυση
Οικονομικά Μαθηματικά
Χρηματοοικονομική Λογιστική Ι

2ο Εξάμηνο

Αρχές Αστικού Δικαίου
Μακροοικονομική Ανάλυση
Οργανωτική Θεωρία & Συμπεριφορά
Στατιστικές Μέθοδοι Διοίκησης Επιχειρήσεων
Χρηματοοικονομικές Εφαρμογές στους ΗΥ
Χρηματοοικονομική Λογιστική ΙΙ και Προϋπολογισμός

3ο Εξάμηνο

Εμπορικά Πακέτα Λογιστικής & Διοίκησης
Λογικός & Φυσικός Σχεδιασμός Βάσεων Δεδομένων
Οικονομική της Διοίκησης
Στοιχεία Εργατικού & Εμπορικού Δικαίου

Χρήμα Τράπεζες - Χρηματοοικονομικοί Οργανισμοί
Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης (M.I.S.)

4ο Εξάμηνο

Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων
Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
Ηλεκτρονικό Εμπόριο
Στοιχεία Συνταγματικού και Διοικητικού Δικαίου
Φορολογική Λογιστική -Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.)
Χρηματοδοτική Διοίκηση

5ο Εξάμηνο

Αρχές Μάρκετινγκ
Διοίκηση Παραγωγής
Επιχειρησιακές Επικοινωνίες
Δημόσια Διοίκηση
Κατεύθυνση Διοίκηση Έργου
Διαχείριση Αποθεμάτων -Logistics
Διοίκηση Έργου

Κατεύθυνση Χρηματοδοτική Διοίκηση
Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων
Χρηματοδοτική Διοίκηση - Ειδικά Θέματα

6ο Εξάμηνο

Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις
Επιχειρησιακή Έρευνα
Αγγλικά Ορολογία I
Κατεύθυνση Διοίκηση Έργου

Διεθνές Management
Διοίκηση Ολικής Ποιότητας

Κατεύθυνση Χρηματοδοτική Διοίκηση
Ανάλυση Κεφαλαιαγορών & Χρηματαγορών
Μεθοδολογία Οικονομοτεχνικών Μελετών

7ο Εξάμηνο

Διοικητική Δεοντολογία

Προγραμματισμός Οικονομικής Ανάπτυξης

Σεμινάριο

Αγγλικά Ορολογία II

Κατεύθυνση Διοίκηση Έργου (Ένα από τα παρακάτω μαθήματα)

Στρατηγικό Marketing

Στρατηγικό Management

Κατεύθυνση Χρηματοδοτική Διοίκηση (Ένα από τα μαθήματα)

Ανάλυση Παράγωγων Τίτλων και οι Αγορές τους

Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση

8ο Εξάμηνο

Πτυχιακή Εργασία, Πρακτική Άσκηση.

I.ii ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εξάμηνο 1ο

Αρχές Οικονομίας Ι, Γενικά Μαθηματικά, Γενική Λογιστική Ι, Εισαγ. στο Αστικό Δίκαιο, Προγ. Η/Υ Ι, Οικονομικά Μαθηματικά, Επιχείρηση & Κοινωνία, Ανθρώπινες Σχέσ. στην Εργασία, Ελλην. δακτυλογραφία

Εξάμηνο 2ο

Αρχές Οικονομικής ΙΙ, Στατιστική Επιχ/σεων, Αρχές Λογιστικής Εταιρειών, Οργ. & Διοικ. Επι/σεων Ι, Προγ. Η/Υ ΙΙ, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Αγγλική Δακτυλογραφία, Ξένη γλώσσα Ι

Εξάμηνο 3ο

Οργ. & Διοίκ. Επιχ/σεων Ι Ι, Χρήμα, Πίστη, Τράπεζες, Οικονομική της Διοικ., Στοχ. Εργατικού Δικ., Προγ. Η/Υ ΙΙΙ, Συστ. Πληρ/ριών Διοίκ., Ιστορία & Αρχ. Συν/σμού, Οργάνωση Γραφείου, Ξένη γλώσσα ΙΙ

Εξάμηνο 4ο

Διοίκηση Προσ/κού, Χρηματοδοτική Διοίκ., Διοίκηση Παραγωγής, Αρχ. Διοίκ. Μάρκετινγκ, Διοίκ. Μικρομεσ. Επιχ., Στοχ. Συν. & διοίκ. Δικαίου, Δημοσιονομική Νομοθεσία, Ξένη γλώσσα ΙΙΙ

Εξάμηνο 5ο

Εισ. στη Δημόσια διοίκηση, Επιχ/σιακές Επικοινωνίες, Διοίκ. Δεον. & Πρακτική Ι, Οικ. Πρ. Επιχ. Έρευνα Ι, Δημόσιες Σχέσεις, Εμπ/κή Ξένη Γλώσσα Ορολογία

Εξάμηνο 6ο

Στρατηγική της Ανάπτυξης, Οικ. Προγ. Επιχ. Έρευνας ΙΙ, Διοικ. Δεον. & Πρακτική ΙΙ, Διεθνές Εμπόριο, Διεθνείς Οικονομ. Οργαν., Στοιχεία Ευρωπαϊκού Δικαίου, Ελληνική Οικονομία, Σεμινάριο τελειόφοιτων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Υπολογιστές, Δακτυλογραφία, Λογιστικής, Αγγλικά

I.iii ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ

Εξάμηνο 1ο

Αρχές Οικονομικής Ι, Γενικά Μαθηματικά, Αρχές Γενικής λογιστικής, Εισαγωγή Στο Αστικό Δίκαιο, Ανθρωπ. Σχέσεις στην Εργασία, Προγραμματισμός Η/Υ Ι, Ελληνική Δακτυλογραφία, Εισαγωγή στην Επεξεργασία Κειμένου, Ελληνική Γλώσσα - Φιλοσοφία της Παιδείας

Εξάμηνο 2ο

Αρχές Οικονομικής ΙΙ, Οικονομικά Μαθηματικά, Αρχές Λογιστικής Εταιρειών, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Οργάνωση & Διοίκηση Επιχ. Ι, Προγραμματισμός Η/Υ ΙΙ, Αγγλική Δακτυλογραφία, Μηχανογραφημένη Λογιστική, Εργασιακές Σχέσεις

Εξάμηνο 3ο

Χρήμα - Πίστη - Τράπεζες, Στατιστική Επιχειρήσεων, Συστήματα Πληροφοριών Διοίκησης, Επιχειρησιακές Επικοινωνίες, Προγραμματισμός Η/Υ ΙΙΙ, Ξένη Γλώσσα, Αγγλικά, Γαλλικά, Αρχαίο Ελληνικό Δίκαιο - Ασφαλιστικό Δίκαιο, Ναυτιλιακή Οικονομική

Εξάμηνο 4ο

Οικονομική της Διοίκησης, Χρηματοδοτική Διοίκηση, Αρχές Διοίκησης Μάρκετινγκ, Στοιχεία Συντ. & Διοικ. Δικαίου, Διοίκηση Προσωπικού, Οργάνωση Γραφείου, Ξένη Γλώσσα ΙΙ, Αγγλικά, Γαλλικά, Οικονομικές Προβλέψεις, Οικον. & Νομισμ. Ενοποίηση

Εξάμηνο 5ο

Οικ. Προγ. - Επιχ. Έρευνα Ι, Διοίκηση Παραγωγής, Διοικητική Δεοντ. & Πρακτ. Ι, Δημοσιονομική νομοθεσία, Οργάνωση & Διοίκηση Επιχ. ΙΙ, Επιχείρηση και Κοινωνία, Ξένη γλώσσα ΙΙΙ, Αγγλικά, Γαλλικά, Διαφήμιση, Σύγχρονοι Χρημ/μικοί Θεσμοί

Εξάμηνο 6ο

Οικ. Προγ - Επιχ. Έρευνα ΙΙ, Ιστορία & Αρχές συνεργ/σμού, Διοικητική Δεοντ. & πρακτ. ΙΙ, Εισαγωγή στη Δημόσια δ/ση, Διεθνές Εμπόριο, Στοιχεία

Ευρωπαϊκού Δικαίου, Ξένη Γλώσσα/ Επιχ. Ορολογία, Αγγλικά, Γαλλικά,
Εξαγωγικό Μάρκετινγκ, Διοίκηση Ολικής Ποιότητας

Εξάμηνο 7ο

Στρατηγική της Ανάπτυξης, Δημόσιες Σχέσεις, Διοίκηση Μ.Μ.Ε., Διεθνής
Οργανισμοί, Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Ελλάδας, Ελληνική Οικονομία,
Σεμινάριο Τελειοφοίτων, Συγχ. Μορφές Τεχν. Πωλήσεων, Επίκαιρα θέματα
Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

Εξάμηνο 8ο

Πρακτική Άσκηση, Πτυχιακή Εργασία

I.iv ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

Εξάμηνο 1ο

Αρχές Οικονομίας Ι, Γενικά Μαθηματικά, Γενική Λογιστική Ι, Εισαγ. στο Αστικό Δίκαιο, Προγ. Η/Υ Ι, Οικονομικά Μαθηματικά, Επιχείρηση & Κοινωνία, Ανθρώπινες Σχέσ. στην Εργασία, Ελλην. δακτυλογραφία

Εξάμηνο 2ο

Αρχές Οικονομικής ΙΙ, Στατιστική Επιχ/σεων, Αρχές Λογιστικής Εταιρειών, Οργ. & Διοικ. Επι/σεων Ι, Προγ. Η/Υ ΙΙ, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Αγγλική Δακτυλογραφία, Ξένη γλώσσα Ι

Εξάμηνο 3ο

Οργ. & Διοικ. Επιχ/σεων Ι Ι, Χρήμα, Πίστη, Τράπεζες, Οικονομική της Διοικ., Στοχ. Εργατικού Δικ., Προγ. Η/Υ ΙΙΙ, Συστ. Πληρ/ριών Διοίκ., Ιστορία & Αρχ. Συν/σμού, Οργάνωση Γραφείου, Ξένη γλώσσα ΙΙ

Εξάμηνο 4ο

Διοίκηση Προσ/κού, Χρηματοδοτική Διοίκ., Διοίκηση Παραγωγής, Αρχ. Διοίκ. Μάρκετινγκ, Διοίκ. Μικρομεσ. Επιχ., Στοχ. Συν. & διοίκ. Δικαίου, Δημοσιονομική Νομοθεσία, Ξένη γλώσσα ΙΙΙ

Εξάμηνο 5ο

Εισ. στη Δημόσια διοίκηση, Επιχ/σιακές Επικοινωνίες, Διοίκ. Δεον. & Πρακτική Ι, Οικ. Πρ. Επιχ. Έρευνα Ι, Δημόσιες Σχέσεις, Εμπ/κή Ξένη Γλώσσα Ορολογία

Εξάμηνο 6ο

Στρατηγική της Ανάπτυξης, Οικ. Προγ. Επιχ. Έρευνας ΙΙ, Διοικ. Δεον. & Πρακτική ΙΙ, Διεθνές Εμπόριο, Διεθνείς Οικονομ. Οργαν., Στοιχεία Ευρωπαϊκού Δικαίου, Ελληνική Οικονομία, Σεμινάριο τελειόφοιτων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Υπολογιστές, Δακτυλογραφία, Λογιστικής, Αγγλικά

1.ν ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΣΕΡΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ								
Α' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Μικροοικονομική	Υ ΜΓΥ	3	1	0	4	6	
2	Γενικές Αρχές Δικαιού	Υ ΜΓΥ	2	1	0	3	4	
3	Μαθηματικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων	Υ ΜΓΥ	2	3	0	5	5	
4	Εισαγωγή στην Λογιστική	Υ ΜΓΥ	2	2	0	4	5	
5	Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων	Υ ΜΓΥ	2	2	0	4	5	
6	Εισαγωγή στην Πληροφορική	Υ ΜΓΥ	2	0	2	4	5	
	ΣΥΝΟΛΟ		13	9	2	24	30	
Β' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Μικροοικονομική	Υ ΜΓΥ	3	1	0	4	6	
2	Στατιστική Ι	Υ ΜΓΥ	2	3	0	5	5	
3	Βασικές Δεξιότητες στην Διοίκηση Επιχειρήσεων	Υ ΜΓΥ	2	1	2	5	5	
4	Επιχειρησιακές Δομές και Επικοινωνία	Υ ΜΓΥ	2	0	2	4	5	
5	Οικονομικά Μαθηματικά	Υ ΜΓΥ	2	1	0	3	5	
6	Δίκαιο Επιχειρήσεων	Υ ΜΓΥ	2	1	0	3	4	
	ΣΥΝΟΛΟ		13	7	4	24	30	
Γ' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Ανω Επίπεδο Λογιστική και Διεθνή Λογιστική Πρότυπα	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
2	Στατιστική με χρήση Η/Υ	Υ ΜΓΥ	2	1	2	5	6	
3	Μαθηματική	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
4	Εκπονητικο Θεσμοί	Υ ΜΕΥ	2	1	0	3	4	
5	Διοίκηση Μ.Μ.Ε.	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
6	Μεθοδολογία Έρευνας	Υ ΜΓΥ	2	2	0	4	5	
	ΣΥΝΟΛΟ		12	10	2	24	30	
Δ' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Χρηματοοικονομική	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
2	Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων Ι	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
3	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων	Υ ΜΕΥ	2	0	2	4	5	
4	Διαφήμιση	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
5	Έρευνα Μάρκετινγκ	Υ ΜΕΥ	2	2	0	4	5	
6	Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων	Υ ΜΕΥ	2	1	0	3	4	
	ΣΥΝΟΛΟ		13	9	2	24	30	
Ε' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων ΙΙ	Υ ΜΕΥ	3	0	2	5	6	
2	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	Υ ΜΕΥ	2	3	0	5	6	
3	Διοίκηση Ολικής Ποιότητας	Υ ΜΕΥ	2	3	0	5	6	
4	Διεθνές Μάρκετινγκ	Υ ΜΕΥ	3	1	0	4	6	
	ΣΥΝΟΛΟ		10	7	2	19	24	
επιλέγεται ένα μάθημα								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Χρηματοοικονομική Διοίκηση	ΕΥ ΜΕ	2	3	0	5	6	
2	Δημόσιες Σχέσεις	ΕΥ ΜΕ	2	3	0	5	6	
ΣΤ' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Διοίκηση Παραγωγής - Λειτουργιών	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
2	Επιχειρησιακή Κοινωνική Εθική	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
3	Διοικητική Λογιστική	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
4	Οργάνωση και Στρατηγική	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
	ΣΥΝΟΛΟ		12	8	0	20	24	
επιλέγεται ένα μάθημα								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Διοίκηση Ποιότητας	ΕΥ ΜΕ	2	2	0	4	6	
2	Εργοδοτική	ΕΥ ΜΕ	2	0	2	4	6	
Ζ' ΕΑΜΗΝΟ								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Σεμινάριο	Υ ΜΕΥ	0	4	0	4	6	
2	Διοίκηση Οργανισμού	Υ ΜΕΥ	3	2	0	5	6	
3	Μελέτες Επεμβάσεων	Υ ΜΕΥ	2	3	0	5	6	
	ΣΥΝΟΛΟ		5	9	0	14	18	
επιλέγονται δύο μαθήματα								
α.α	Τίτλος Μαθήματος	Τίπος Μαθ.	Θεωρία	ΑΠ	Εργ	ΩΕ	ΔΜ	
1	Περιφερειακή Ανάπτυξη	ΕΥ ΜΕ	3	2	0	5	6	
2	Ηλεκτρονικό Εμπόριο	ΕΥ ΜΕ	2	0	3	5	6	
3	Μηχανογραφική Οικονομική Διαχείριση	ΕΥ ΜΕ	2	0	3	5	6	
4	Επιχειρησιακός Σχεδιασμός	ΕΥ ΜΕ	3	2	0	5	6	
5	Διαχείριση Περιβάλλοντος	ΕΥ ΜΕ	3	2	0	5	6	

I.vi ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Τ.Ε.Ι. ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Εξάμηνο 1ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Αρχές Οικονομικής Ι, Γενικά Μαθηματικά, Αρχές Γενικής Λογιστικής, Εισαγωγή στο Αστικό Δίκαιο, Προγραμματισμός Η/Υ Ι, Οικονομικά Μαθηματικά, Επιχείρηση & Κοινωνία, Ανθρώπινες Σχέσεις στην Εργασία, Ελληνική Δακτυλογραφία.

Εξάμηνο 2ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Αρχές Οικονομικής ΙΙ, Στατιστική Επιχειρήσεων, Αρχές Λογιστικής Εταιρειών, Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων Ι, Προγραμματισμός Η/Υ ΙΙ, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Αγγλική Δακτυλογραφία, Ξένη Γλώσσα Ι

Προαιρετικά μαθήματα: Δίκαιο Αγοράς-Καταναλωτή

Εξάμηνο 3ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Οργάνωσης & Διοίκηση Επιχειρήσεων ΙΙ, Χρήμα - Πίστη - Τράπεζες, Οικονομική της Διοίκησης, Στοιχεία Εργατικού Δικαίου, Προγραμματισμός Η/Υ ΙΙΙ, Συστήματα Πληροφοριών Διοίκησης, Ιστορία & Αρχές Συνεργατισμού, Οργάνωση Γραφείου, Ξένη Γλώσσα ΙΙ

Προαιρετικά μαθήματα: Ευρωπαϊκή Οικονομική-Νομισματική Ενοποίηση (ΕΟΝΕ)

Εξάμηνο 4ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Διοίκηση Προσωπικού, Χρηματοδοτική Διοίκηση, Διοίκηση Παραγωγής, Αρχές Διοίκησης Μάρκετινγκ, Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Στοιχεία Συνταγματικού & Διοικητικού Δικαίου, Δημοσιονομική Νομοθεσία, Ξένη Γλώσσα ΙΙΙ

Προαιρετικά μαθήματα: Δίκαιο του Περιβάλλοντος

Εξάμηνο 5ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση, Επιχειρησιακές Επικοινωνίες, Διοικητική Δεοντολογία & Πρακτική I, Οικονομικός Προγραμματισμός & Επιχειρησιακή Έρευνα I, Δημόσιες Σχέσεις, Ξένη Γλώσσα IV - Επιχειρηματική Ορολογία

Προαιρετικά μαθήματα: Στρατηγικός Σχεδιασμός & Πολιτική Επιχειρήσεων, Χρηματαγορά-Κεφαλαιαγορά

Εξάμηνο 6ο

Υποχρεωτικά μαθήματα: Στρατηγική της Ανάπτυξης, Οικονομικός Προγραμματισμός & Επιχειρησιακή Έρευνα II, Διοικητική Δεοντολογία & Πρακτική II, Διεθνές Εμπόριο, Διεθνείς Οργανισμοί, Στοιχεία Ευρωπαϊκού Δικαίου, Ελληνική Οικονομία, Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Ελλάδας, Σεμινάριο Τελειόφοιτων

Προαιρετικά μαθήματα: Διοίκηση Ολικής Ποιότητας

Προαπαιτούμενα Μαθήματα

Αρχές Οικονομικής I, Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων I, Ξένη Γλώσσα I-II, Προγραμματισμός Η/Υ I-II, Διοικητική Δεοντολογία & Πρακτική, Οικονομικός Προγραμματισμός & Επιχειρησιακή Έρευνα I.

Εξαρτώμενα Μαθήματα

Αρχές Οικονομικής II, Οργάνωση & Διοίκηση Επιχειρήσεων II, Ξένη Γλώσσα II-III, Προγραμματισμός Η/Υ II-III, Διοικητική Δεοντολογία & Πρακτική II, Οικονομικός Προγραμματισμός & Επιχειρησιακή Έρευνα II.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Διαδικασίες ίδρυσης Μικρής-Μεσαίας Επιχείρησης σε 9 βήματα

[\(<http://www.eommex.gr/greek/services/guide/newstart.htm>\)](http://www.eommex.gr/greek/services/guide/newstart.htm)

Η δημιουργία μιας Μικρο-μεσαίας Επιχείρησης (ΜΜΕ) απαιτεί ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού και ανάπτυξης της καθώς και τυπικές, αλλά υποχρεωτικές, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ. Το παρακάτω κείμενο αποβλέπει σε μια πρώτη παρουσίαση των στοιχειωδών απαιτήσεων για την ίδρυση της επιχείρησης

Επιπλέον ενημέρωση παρέχεται από τους αρμόδιους φορείς που αναφέρονται παρακάτω. Πληροφόρηση επίσης για πολλά θέματα, διαδικαστικά και ουσιαστικά, που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της δημιουργίας μιας ΜΜΕ, δίδεται από τον ΕΟΜΜΕΧ

ΒΗΜΑ 1ο

Ο ΧΩΡΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ της επιχείρησης είναι απαραίτητο να είναι γνωστός και εξασφαλισμένος πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια

ΒΗΜΑ 2ο

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

- Για τα Φυσικά Πρόσωπα (Ατομικές επιχειρήσεις) δεν απαιτούνται ιδιαίτερες νομικές διαδικασίες ίδρυσης.
- Για τα Νομικά Πρόσωπα (Εταιρείες) απαιτούνται νομικές διαδικασίες και ενέργειες όπως:
  - ο Συμβουλή ειδικού νομικού ή/ και οικονομικού-επιχειρησιακού συμβούλου.
  - ο Κατάθεση του καταστατικού της εταιρείας στο Πρωτοδικείο (οι Ε.Π.Ε. και οι Α.Ε. ακολουθούν άλλη πορεία).
  - ο Οι Ε.Π.Ε. υποχρεούνται σε διαδικασίες δημοσιοποίησης του καταστατικού τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή/και σε τοπικό τύπο.

- ο Οι Α.Ε. υποχρεούνται να υποβάλλουν το καταστατικό τους στον κατά τόπους Νομάρχη ή στην Διεύθυνση Εμπορίου και Ανωνύμων Εταιρειών των Νομαρχιών. Από εκεί εκδίδεται απόφαση σύστασης, γίνεται εγγραφή στα μητρώα Α.Ε, και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως περίληψη του καταστατικού.

ΒΗΜΑ 3ο

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ίδρυσης επιχείρησης είναι υποχρεωτική η εγγραφή στο οικείο ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ (Ν.2081/92). Τα συνήθη Επιμελητήρια όπου εγγράφονται οι ΜΜΕ, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας και το μέγεθός τους, είναι τα κατά τόπους Βιοτεχνικά, Εμπορικά-Βιομηχανικά και Επαγγελματικά Επιμελητήρια.

- Κατ' αρχή στο Επιμελητήριο γίνεται αναγγελία έναρξης, προεγγραφή και εκδίδεται βεβαίωση δικαιώματος χρήσης επωνυμίας και κατοχύρωσης διακριτικού τίτλου της επιχείρησης.
- Το Επιμελητήριο ενημερώνει επίσης για απαραίτητες για την ίδρυση ενέργειες.
- Οριστική εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο γίνεται: για τις Ατομικές Επιχειρήσεις εντός 2 μηνών από την έναρξη των εργασιών (δήλωση έναρξης εργασιών στην ΔΟΥ) και για τα Νομικά Πρόσωπα εντός 2 μηνών από την σύστασή τους (δημοσίευση του καταστατικού τους).

ΒΗΜΑ 4ο

Στον ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑ εγγράφονται, κατά κανόνα υποχρεωτικά (Ν2084/92), τα φυσικά πρόσωπα και οι εταίροι-μέλη των νομικών προσώπων άνω των 18 ετών, όταν η δραστηριότητα ασκείται σε πόλη άνω των 2.000 ατόμων (σε ορισμένες περιπτώσεις και σε μικρότερες). Οι φορείς των ΜΜΕ εγγράφονται συνήθως στο κατά τόπους Ταμείο Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδας (ΤΕΒΕ), το Ταμείο Εμπόρων (ΤΑΕ) και σε ειδικές περιπτώσεις σε άλλα ταμεία (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, ΙΚΑ κ.λπ.) Πληροφορίες δίδονται στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την αίτηση εγγραφής και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

ΒΗΜΑ 5ο

Οι περισσότερες επιχειρήσεις που θα ασκήσουν μεταποιητική δραστηριότητα υποχρεούνται σε έκδοση ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ και στην συνέχεια ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (βάσει του Π.Δ. 84/84 και του Ν. 2516/97). Οι Διευθύνσεις Βιομηχανίας των κατά τόπους Νομαρχιών είναι αρμόδιες για την πληροφόρηση των υπόχρεων ή μη κατηγοριών και για την έκδοση των αδειών.

Η Αδεια Εγκατάστασης εκδίδεται για το χρονικό διάστημα που διαρκούν οι εργασίες εγκατάστασης της επιχείρησης (2-6 μήνες ή 2 χρόνια όταν υπάρχουν κτιριακά).

Η Αδεια Λειτουργίας εκδίδεται μετά την ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης, αντικαθιστά την Αδεια Εγκατάστασης και η διάρκειά της είναι αορίστου χρόνου.

Πληροφορίες δίδονται από τις κατά τόπους Νομαρχίες (Δ/νσεις Βιομηχανίας) για τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβληθούν με την αίτηση. Στα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται μελέτες και άδειες που εκδίδονται από άλλες αρχές (όπως οικοδομικές, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, χωροθέτησης) που απαιτείται χρόνος και επιπλέον ενέργειες για την έκδοσή τους.

ΒΗΜΑ 6ο

ΑΔΕΙΑ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

- Ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών υποχρεούνται να έχουν Αδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος προκειμένου να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά. Παραδείγματα τέτοιων κατηγοριών είναι:
  - ο Επαγγέλματα σχετικά με ηλεκτρικές συσκευές και εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, αεροσκάφη.
  - ο Υδραυλικά, κλιματιστικά, ηλιακοί θερμοσίφωνες.
  - ο Κουρείς-κομμωτές, οπτικά είδη, οδοντοτεχνίτες.
  - ο Μηχανουργεία * επισκευές μηχανών.
  - ο Εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιακών κέντρων.
  - ο Επαγγέλματα τουριστικά, υπηρεσίες μεταφορών, περιπτώσεις λιανικού εμπορίου.
  - ο Άλλοι ελεύθεροι επαγγελματίες.

- Ορισμένες επίσης επιχειρήσεις και επαγγελματικές δραστηριότητες υποχρεούνται σε έκδοση Ειδικής Αδειας Λειτουργίας (ανεξάρτητα από την Τεχνική Αδεια Λειτουργίας της προηγούμενης παραγράφου). Τέτοιες επιχειρήσεις και δραστηριότητες είναι:
  - ο Με αντικείμενο σχετικό με τρόφιμα, ποτά, φάρμακα, χημικά, λιπάσματα, ιατρική (μηχανήματα κ.λπ.), οπτικά.
  - ο Με αντικείμενο σχετικό με τον άνθρωπο γενικότερα (κουρεία κ.λπ.), με όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικά, με τον τουρισμό.
  - ο Ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες.
  - ο Λοιπές.

Η πλειοψηφία των Αδειών Ασκίσεως Επαγγέλματος και των Ειδικών Αδειών Λειτουργίας εκδίδονται από τις αρμόδιες για την δραστηριότητα Δ/νσεις των κατά τόπους Νομαρχιών, όπως Δ/νσεις Βιομηχανίας, Υγιεινής, Μεταφορών κ.λπ, καθώς και από άλλες αρχές όπως Αστυνομία (όπλα), ΕΟΤ (τουρισμός), Δ/νση Εμπορίου Υπουργείου Ανάπτυξης κ.λπ. Οι ίδιες αρχές ενημερώνουν για την υποχρέωση ή όχι της επιχείρησης σε έκδοση ειδικής άδειας, καθώς και για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Ορισμένες σχετικές πληροφορίες δίδονται επίσης από τα Επιμελητήρια.

ΒΗΜΑ 7ο

ΔΗΛΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ (ΑΦΜ) ΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

- Κάθε υποψήφιος επιτηδευματίας υποβάλλει στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), κατ'αρχήν, το έντυπο Μ5 "Δήλωση υπό ίδρυση Επιχείρησης". Στην συνέχεια, αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της ίδρυσης και πριν την έναρξη των εργασιών της επιχείρησης, υποβάλλεται η δήλωση διακοπής των εργασιών ίδρυσης. Συγχρόνως υποβάλλεται το έντυπο Μ2 "Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών Φυσικού Προσώπου" από τα Φυσικά Πρόσωπα ή το έντυπο Μ3 "Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου" από τα Νομικά Πρόσωπα. Σειρά άλλων δηλώσεων και δικαιολογητικών απαιτείται να συνυποβληθούν με την Δήλωση έναρξης εργασιών, για τα οποία είναι αρμόδια να ενημερώσει η ΔΟΥ του τόπου όπου

εδρεύει η επιχείρηση. Με την έναρξη των εργασιών καταβάλλεται και ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (1% του μετοχικού κεφαλαίου) καθώς και τέλη χαρτοσήμου, το ύψος των οποίων κυμαίνεται ανάλογα με την νομική μορφή της επιχείρησης και τον πληθυσμό του τόπου όπου ασκείται η δραστηριότητα.

- Υποχρεωτικά εκδίδεται ΑΦΜ για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Κατά κανόνα ΑΦΜ αποδίδεται ήδη στις υπό ίδρυση επιχειρήσεις από τα Γραφεία Μητρώου των κατά τόπους ΔΟΥ. Ο ίδιος ΑΦΜ ισχύει και μετά την Δήλωση έναρξης εργασιών και δεν αλλάζει ανεξάρτητα από μεταβολές στην νομική μορφή, στον ιδρυτή, στην επωνυμία κ.λπ. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η μετατροπή από εταιρική μορφή σε ατομική επιχείρηση και το αντίστροφο, οπότε εκδίδεται νέος ΑΦΜ. Η οικεία ΔΟΥ πληροφορεί για τις λεπτομέρειες και για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.
- Οι επιχειρήσεις και επαγγελματίες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ορισμένα θεωρημένα Βιβλία και Στοιχεία, που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, ανάλογα με την νομική μορφή, το είδος της δραστηριότητας, την κατηγορία τήρησης Βιβλίων κ.λπ. Η θεώρηση γίνεται από την ΔΟΥ της έδρας της επιχείρησης, εκτός των Α.Ε. που υπάγονται σε ΔΟΥ ΦΑΒΕ και ΦΑΕΕ. Η οικεία ΔΟΥ ενημερώνει για την κατηγορία Βιβλίων, για τα είδη Βιβλίων και Στοιχείων που πρέπει να τηρούνται θεωρημένα και για τον χρόνο και τα δικαιολογητικά της θεώρησης.

ΒΗΜΑ 8ο

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- Ο εργοδής υποχρεούται να καταθέσει Δήλωση και Κάρτα Πρόσληψης, για κάθε εργαζόμενο που προσλαμβάνει, στο κατάστημα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) του τόπου όπου εδρεύει η επιχείρηση.
- Στην συνέχεια ο εργοδότης υποβάλλει Κατάσταση προσωπικού και ωρών εργασίας στα κατά τόπους γραφεία της Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι υπήκοος χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.)

συνυποβάλλεται και το έντυπο "Δήλωση Εργοδότη για πρόσληψη κοινοτικού εργαζόμενου". Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι υπήκοος τρίτης χώρας απαιτούνται κατά περίπτωση και άλλα δικαιολογητικά. Η πληροφόρηση στην περίπτωση αυτή είναι αρμοδιότητα του ΟΑΕΔ και της Δ/σης Εργασίας των κατά τόπους Νομαρχιών.

- Τέλος ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρουσιαστεί (ως εργοδότης) και να δηλώσει τους εργαζόμενους στον ασφαλιστικό τους φορέα, που κατά κανόνα είναι το κατά τόπους Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).

ΒΗΜΑ 9ο

Ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες δραστηριότητες μιας επιχείρησης ή επαγγελματικής δραστηριότητας, μπορεί να απαιτούνται και άλλες κατά περίπτωση, ενέργειες κατά την διαδικασία της ίδρυσής της. Για παράδειγμα:

- Μια επιχείρηση μπορεί να ζητήσει κατοχύρωση Εμπορικού σήματος. (Ν. 2239/94). Αρμόδιο το Υπ. Αν. Δ/ση Εμπορίου.
- Για την παραγωγή.
- Εμπορία ορισμένων προϊόντων είναι απαραίτητο το σήμα καταλληλότητας CE. Αρμόδιοι φορείς υπάρχουν πολλοί κατά περίπτωση, μεταξύ των οποίων η Δ/ση Πολιτικής Ποιότητας της Γεν. Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.
- Η κατοχύρωση ευρεσιτεχνίας ή βιομηχανικού σχεδιασμού ή πνευματικής ιδιοκτησίας επίσης μπορεί να είναι επιθυμητή. Αρμόδιοι φορείς είναι ο ΟΒΙ και ο ΟΠΙ.
- Από την διαδικασία έκδοσης Αδειας Εγκατάστασης και Λειτουργίας προκύπτει η υποχρέωση έκδοσης διαφόρων άλλων κατά περίπτωση αδειών, όπως Οικοδομική (Πολεοδομία), Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Νομαρχία), Μηχανολογική μελέτη κ.λπ.
- Σημαντικές διαφοροποιήσεις και απαιτήσεις, προκειμένου να ιδρυθεί επιχείρηση, υπάρχουν στις περιπτώσεις επιχειρηματικής-επαγγελματικής δραστηριοποίησης στην Ελλάδα αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων. Διαφοροποιήσεις υπάρχουν και μεταξύ υπηκόων χωρών-μελών της ΕΕ και τρίτων χωρών. Οι σημαντικότερες διαφοροποιήσεις εντοπίζονται σε θέματα νομιμοποίησης των προσώπων και των εταιρειών στη χώρα και σε θέματα

οικονομικά-φορολογικά. Σε κάθε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ζητηθεί πρόσθετη ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς. (Υπουργείο Οικονομικών: Δ/νσεις Μητρώου, Κώδικα Βιβλίων-Στοιχείων, ΦΠΑ, Τελωνειακών κ.λπ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Χρήσιμες Διευθύνσεις για πληροφόρηση

- Anywork Anywhere
Αγγελίες για εργασία και μέσα για να εργαστείτε και να ταξιδέψετε στο ΗΒ και στον κόσμο. Πηγή χρήσιμων πληροφοριών για το που να μάθετε σχετικά με τη βίζα και τις ασφαλιστικές απαιτήσεις, αποδόσεις φόρων, κλπ.
<http://www.anyworkanywhere.com/> [EN]
- Australian WorkPlace
Πληροφορίες για απασχόληση, στοιχεία σχετικά με τους χώρους εργασίας, κυβερνητική βοήθεια, θέσεις εργασίας, καριέρες, κατάρτιση και μισθούς στην Αυστραλία.
<http://www.workplace.gov.au/Workplace/> [EN]
- EURES: Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα
Βάση δεδομένων για έρευνα εργασίας που διευθύνεται από τη Διευρωπαϊκή Κυβερνητική Υπηρεσία Απασχόλησης και περιλαμβάνει κενές θέσεις εργασίας σε όλη την Ευρώπη. Πηγή πληροφοριών για ανεύρεση εργασίας στο εξωτερικό, τάσεις στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας και συνθήκες εργασίας και διαβίωσης σε ευρωπαϊκές χώρες (θα προστεθεί σύντομα).
<http://ec.europa.eu/eures/main.jsp?acro=job□=en&catId=482&parentCategor>
- EuroBrussels
Το site αυτό μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε εργασία στις Βρυξέλλες, σε θεσμικά όργανα της ΕΕ ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς. Ψάξτε για τρέχουσες κενές θέσεις εργασίας σε κλαδικές ενώσεις, θεσμικά όργανα της ΕΕ, νομικές εταιρίες, διεθνείς οργανισμούς, ΜΚΟ και πολιτικές οργανώσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα, πανεπιστήμια, επιχειρηματικές σχολές και think tanks. Χρήσιμες συμβουλές για το πού να ψάξετε για μια δουλειά.
<http://www.eurobrussels.com/index.php> [EN]
- Eurojobs
Η πανευρωπαϊκή αυτή πύλη εργασίας σας δίνει τη δυνατότητα να ψάξετε για εργασία σε 42 ευρωπαϊκές χώρες κατά χώρα ή τομέα. Υποβάλλετε το CV σας εισάγοντας τα στοιχεία σας σε online μορφή.
<http://www.eurojobs.com> [EN]
- Idealist

Θέσεις εργασίας στο μη κερδοσκοπικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και εκπαιδευτικών οργανισμών και των οργανώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλο τον κόσμο

<http://www.idealists.org/career/career.html> [EN][FR][ES]

- Job hunting abroad

Αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό Πηγή πληροφοριών για τις βιοτικές, εργασιακές και πολιτιστικές διαφορές που θα πρέπει να έχετε υπόψη σας όταν μετακινείστε και ψάχνετε δουλειά σε κάποια άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Διαβάστε τους οδηγούς χωρών για πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τη νοοτροπία διαχείρισης και το κυνήγι της εργασίας σε περισσότερες από 40 χώρες.

<http://www.labourmobility.com/individuals/jobhuntingabroad/index.html> [EN]

- Jobpilot

Ερευνήστε την ευρωπαϊκή αγορά εργασίας στο Διαδίκτυο. Μπορείτε να βρείτε ευκαιρίες για εργασία που ταιριάζει στα προσόντα και τα ενδιαφέροντά σας. Ψάξτε κατά κλάδο, τόπο και τύπο απασχόλησης: π.χ. θέσεις εργασίας για πτυχιούχους και πρωτοδιοριζομένους. Επιλέξτε χώρα και σύνδεσμο με την τοπική πύλη Jobpilot στην εθνική γλώσσα.

<http://www.jobpilot.com> [CZ][NL][EN][FR][DE][HU][IT][PL]

- Jobsabroad

Μια πηγή για ανοικτές θέσεις εργασίας παγκοσμίως. Ψάξτε βάσει του προορισμού σας.

<http://www.jobsabroad.com/search.cfm> [EN]

- Monster

Μηχανή αναζήτησης για θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και στο εξωτερικό. Βρείτε πάνω από 140 προφίλ εταιριών, καθώς και έναν οδηγό για τη σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, συνοδευτικής επιστολής, ακόμη και οδηγίες και συμβουλές για το πώς να παραιτηθείτε από την τρέχουσα εργασία σας. Επιλέξτε τη χώρα σας για να συνδεθείτε με το δικτυακό τόπο στην εθνική γλώσσα.

<http://www.monster.com/geo/siteselection.asp> [EN]

- StepStone

Ευκαιρίες για θέσεις εργασίας στην ΕΕ και σε χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Ερευνήστε τη βάση δεδομένων κατά επαγγελματικό

πεδίο, τόπο, τύπο και επίπεδο εργασίας. Επιλέξτε τη χώρα καταγωγής σας και συνδεθείτε με την τοπική πύλη StepStone στην εθνική γλώσσα.

<http://www.stepstone.com> [EN]

- iWork

Μόλις αποφοιτήσατε και ψάχνετε για την πρώτη σας δουλειά; Ψάξτε στο δικτυακό αυτό τόπο για θέσεις πρωτοδιοριζομένων και άλλες θέσεις εργασίας και βρείτε προσφορές από όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση διαρθρωμένες κατά τόπο, κλάδο και τύπο. Μπορείτε επίσης να εγγραφείτε για να ενημερώνεστε για ευκαιρίες εργασίας και προσωρινής μαθητείας με e-mail.

<http://www.iagora.com/iwork/index.html> [EN]

- Διεθνείς σύνδεσμοι εργασίας

Ψάξτε για κενές θέσεις εργασίας σε όλο τον κόσμο ή ταχυδρομείστε online το βιογραφικό σας σημείωμα. Ένας μεγάλος κατάλογος από δικτυακούς τόπους όπου μπορείτε να αναζητήσετε ευκαιρίες, από προσωρινό διορισμό έως κυβερνητικές θέσεις. Επιλέξτε περιοχή και τομέα. Το αποτέλεσμα σας δίνει συνδέσμους κατά χώρα, σχόλια για τις βάσεις δεδομένων εργασίας και μηχανές αναζήτησης και τις γλώσσες στις οποίες είναι διαθέσιμες.

<http://www.4icj.com> [EN]

- Επαγγελματικά προγράμματα για νέους στην Παγκόσμια Τράπεζα

Τα προγράμματα αυτά έχουν σχεδιαστεί για διακρινόμενα και ενεργοποιημένα νεαρά άτομα από όλο τον κόσμο. Εάν έχετε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο θέμα της ανάπτυξης και ηγετικές ικανότητες, ψάχνετε δε για εμπειρίες σε μια σταθερή δουλειά εισαγωγικού επιπέδου σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, αυτή μπορεί να είναι η κατάλληλη θέση για σας!

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTHRJOBS/0,,contentMDK:20522507~m> [EN]

- Εργασία σε διεθνείς οργανισμούς

Σύνδεσμοι με sites θέσεων εργασίας σε ένα ευρύ φάσμα διεθνών οργανισμών στην Ευρώπη και στο εξωτερικό.

http://www.coe.int/T/E/Human_Resources/jobs [EN][FR]

- Εργασία στα Ηνωμένα Έθνη

Οτιδήποτε θέλετε να μάθετε για το Competitive Recruitment Examinations Programme του ΟΗΕ: απαιτήσεις για υποβολή αιτήσεων, προθεσμίες, δειγματοληπτικές εξετάσεις και χρήσιμο υλικό.

<http://www.un.org/Depts/OHRM/examin/exam.htm> [EN][FR]

- Ευκαιρίες σε διεθνείς οργανισμούς
Αυτός ο δικτυακός τόπος σας συνδέει απευθείας με αγγελίες για προσφερόμενες θέσεις εργασίας από διεθνείς και διακρατικούς οργανισμούς. Μπορείτε να ψάξετε για τον επιθυμητό οργανισμό στον αλφαβητικό κατάλογο ή κατά δραστηριότητες.
<http://missions.itu.int/~italy/vacancies/vaclinks.htm> [EN]
- Θέσεις εργασίας στον Καναδά
Σε αυτό το δικτυακό τόπο μπορείτε να συναντήσετε εργοδότες, να περιηγηθείτε σε προσφερόμενες θέσεις εργασίας και να καταχωρήσετε τα πλέον πρόσφατα σύντομα στοιχεία σας.
<http://www.actijob.com> [EN][FR]
- Σταδιοδρομία στην Ευρώπη
Η Career Advice σας δίνει οδηγίες και πληροφορίες για την εργασία στην Ευρώπη, για ανεύρεση θέσεων, απαιτούμενες γλωσσικές δεξιότητες και πολλά ακόμη. Για κάθε χώρα, μπορείτε να βρείτε επίσης συμβουλές για το κυνήγι εργασίας, συμβουλές για CV, λεπτομέρειες για φορείς πρόσληψης αποφοίτων και χρήσιμους συνδέσμους για την χώρα προορισμού σας.
<http://www.europe.hobsons.com> [EN]
- EOMMEX, Ξενίας 16, 115 28 Αθήνα
  - ο Δ/ση Ανταγωνιστικότητας Ευρωπαϊκό Κέντρο Πληροφοριών τηλ. 7794229, 7799972, 7491308 Fax: 7778694 e-mail: eicgr152@eommex.gr internet site: <http://www.eommex.gr>
  - ο Δ/ση Επιχειρηματικότητας τηλ. 7491363, 7491242 Fax: 7491307 e-mail: newent@eommex.gr internet site: <http://www.eommex.gr>
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδας Ακαδημίας 7-9, 106 71 Αθήνα
Τηλ.: 3632702, 3625630 Fax: 3622320 e-mail: hellas@uhcci.gr internet site: <http://www.uhcci.gr>

- Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθήνας (ΒΕΑ) Ακαδημίας 18, 106 71 τηλ.: 3635313-19, 3680876 fax: 3680705 e-mail: kmvea@otenet.gr internet site: <http://www.acsmi.gr>
- Ταμείο Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδας (ΤΕΒΕ) Σταυβριάνδου 25, 104 31 Αθήνα τηλ.: 5220870, 5246290
- Κεντρική Νομαρχία Αθηνών Κηφισίας 125-127, 115 24 Αθήνα τηλ.: 6984000-003
- Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Μητρώου Καραγιώργη Σερβίας 10, 105 62 Αθήνα τηλ.: 3243856, 3243183 fax: 3242132
- Υπουργείο Οικονομικών Δ/ση Κώδικα Βιβλίων ή Στοιχείων Πανεπιστημίου 20, 106 72 Αθήνα τηλ.: 3647202-5, 3644605-8 fax: 3616216, 3645413
- ΟΑΕΔ Πειραιώς 52, 104 36 Αθήνα τηλ.: 5237183, 5243982 fax: 5243983 e-mail: gr01ea20@hellasnet.gr

Οι ιστοσελίδες των γραφείων διασύνδεσης των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας έχουν επίσης χρήσιμες διευθύνσεις τις οποίες επικαιροποιούν συχνά και στις οποίες μπορείτε να ανατρέξετε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – Γραφεία Διασύνδεσης ΤΕΙ

Τ.Ε.Ι	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΑΘΗΝΑΣ	http://www.career.teiath.gr/
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	http://www.teikoz.gr/
ΗΠΕΙΡΟΥ	http://career.teiep.gr/
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	http://www.career.teiher.gr/
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	http://www.career.teithe.gr/
ΚΑΒΑΛΑΣ	http://www.teikav.edu.gr/gd/
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	http://www.career.teikal.gr/
ΛΑΡΙΣΑΣ	http://www.career.teilar.gr/
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	http://www.teimes.gr/career/
ΠΕΙΡΑΙΑ	http://gdias.teipir.gr/
ΣΕΡΡΩΝ	http://www.teiser.gr/diasyndesi/index.html
ΧΑΛΚΙΔΑΣ	http://www.teihal.gr/career/